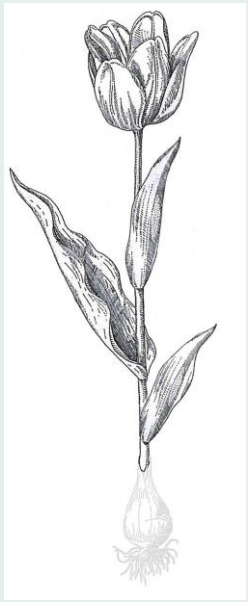
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ
TAVASSZAL VIRÁGZÓ
- TAVASZI -
TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK
TULIPÁNOK
CSOPORTJA
KERTI NEVELÉSE

Összeállította:
Dr. Komiszár Lajos

Munkatárs: Tóth Krisztián

Tulipánhagyma és
a belőle remélt, várható növény…

… majd a ***tulipán növény*** kifejlődve
és már virágosan lehet ilyen is.

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék
1118 Budapest, Villányi út 29-43. Honlap: https://tajepiteszet.uni-mate.hu/disznoveny E-mail: disznoveny@uni-mate.hu

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

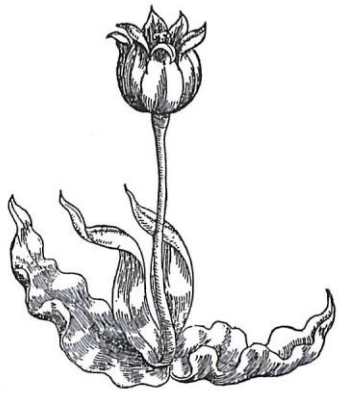
Tulipán virágok,
alaki sokféleségből is adódik a nagy változatosságuk

A ***tulipánok*** sokfélesége a tavasszal virágzó –tavaszi- többi ***hagymás évelő virág(ok)*** választék(á)ból a ***leggyakoribb(ak) kertben is***.
Többféle *jácint* és *krókusz*-sáfrány, méginkább *nárcisz* együttese,
társaságában vagy inkább az élükön szerepelve, adódik is velük,
a *tavaszi hagymás virágok bevált* és hagyományos „*négyes fogata*”.
Sok nemesítés, szelekció eredményeként, már fajtáik sokasága is kapható.
A korábbi jól bevált fajtáik mellett, mind újabbak is vannak,
kínálkoznak most már a legújabb külföldi hibrid fajtáik is.
Kertből ezek is már tényleg *aligha mellőzhetők*-nélkülözhetők (sokáig),
a jó részük gyors feltűnését követő, akár gyorsan el is tűnése ellenére.
Javasolható legalább a tetszést leginkább elnyerők, kertbe is ültetése,
az ily módon szintén gyarapítható gyönyörködtető *változatosságért* is,
ha akár csak még egy-két szép virágzást –tavaszt- él/nek is meg jól.
Esetleges és idő előtti *elhalásukkal* pedig, *felszabadul/hat hely*,
akár ***másféle*** *kívánatos/ak/nak*. Egyhely(b)en mégiscsak,
akár hosszan is, ***jól megmaradó újabbak is (csak) így találhatók***.

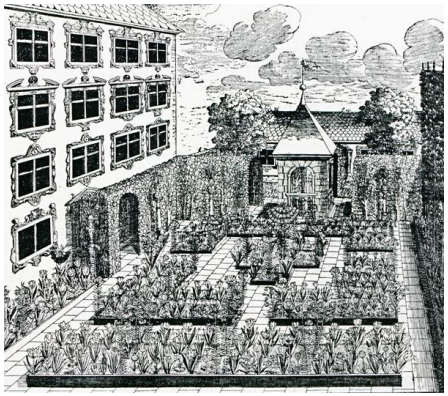
ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

DE TVLIPA TVRCARVM.

Az első tulipán-kép
Heinrich Herwart tulipánja 1559-ben. (Genner nyomán is Rapaics R. 1932/1986.)

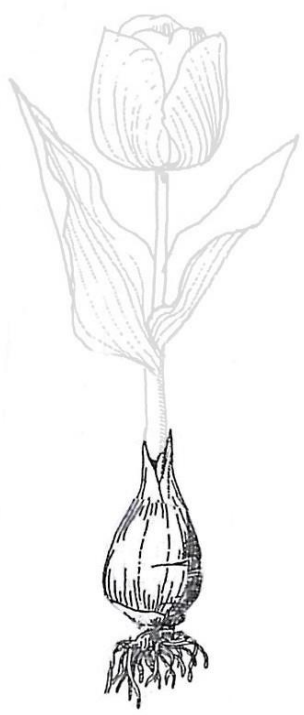

Múltbeli tulipánkert,
Josef Furttenbach tulipánkertje Ulmban 1638-ban (Furttenbach metszete nyomán, Rapaics R. 1932/1968.)

A tulipánok kerti múltja megalapozója, elindítója is lehetett, hogy régről fennmaradt, több forrás szerint, ***Elő-Ázsia nomádjai*** már több ezer évvel ezelőtt, ugyan még csak, „természetadta” táplálóknak csupán gyűjtögették, pusztáik „vad” tulipánjai hagymáit, a termesztésüknek is ezután, a bizonyára már legalább 3000 éve megkezdéséig. Talán majd ***elsőként***, a *bécsi udvar törökországi követe*, ***Busbecq hozott***, a ***szultáni kertben*** már virágpompájukért ***nevelt tulipánokból***, és *ilyen néven is, számos hagymát* vagy ***magvakat*** *Bécsbe*, ***1554 után*** visszatértekor, amelyekből azután, *osztrák földön*, ***Augsburgban, 1559-ben nyíltak először Európában tulipánok***, nevezetesen egy augsburgi *polgári* ***kertben***, és szintén már ***virágszépségükért*** (is). *Nemsokára* pedig már a legkedveltebb, ***legnépszerűbb kerti virágokká is váltak***. *Különösen* a hollandoknál lettek kedveltek, akiknél egy/féle divathóbort, különcöket és másokat is magávalragadó, ún. ***„tulipánmánia” kiváltói*** is voltak. A *következő*, a ***18. évszázadban***, Angliában, franciáknál és ***másutt is divatba jöttek***, kezdetben ugyan csak az egyházi és más hatalmasságok, gazdagok kertalakításaihoz. Kerek 100 év múlva, a *19. évszázadban* viszont már ***a falusi kertekbe is bekerültek***, és *házipari termékek*, legkülönfélébb formában megjelenő motívumaivá is válhattak. ***Hazánkban*** is a 17. évszázad első felétől kezdenek tért nyerni a kertekben a tulipánok. ***Hazai adat*** erről már az *1640-es évekből adódik*, ami a nem bizonyíthatóan, de *bizonyára* az akkori *pozsonyi prímási kertbe* ***külföldről előbb bekerült tulipán hagymák***, egy része Erdélybe szállításáról tudósít. *Bizonyítja* ez is, hogy ***a tulipán nem magyar virág!*** ***Azóta is*** viszont, *megtalálhatók* és ***ajánlhatók is kertjeinkbe a tulipánok!*** Amihez belőlük már *tízezernyi kínálkozik*, közöttük eligazodáshoz is ***csoportosítottan***.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

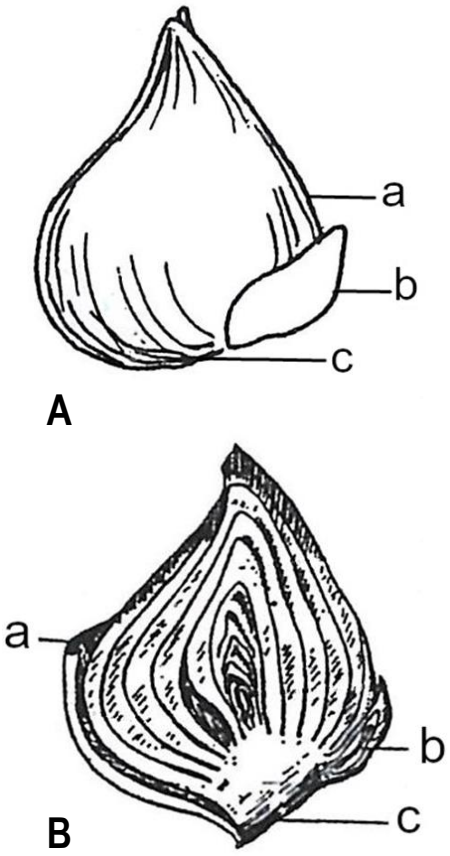

Tulipán növény gyökérzete is, a csak magból nevelésekor kialakuló, azonban gyorsan elhaló főgyökere helyett, a hagymaalji ún. hagymatányéron lévő nyílt patkó alakú gyökérkoszorúból eredő ún. járulékos-mellék gyökerek összessége

Tulipánok kertben nevelésekor is különösen közreható, és ezért is, a tulajdonképpen legfontosabb általános *jellemzőik* a következők (is).
Földbeni valódi hagymájú évelők, vagyis akár sokáig élő *lágyszárúak*.
A *földben-talajban tudják átélni a telet*, majd a *nyarat* és *az őszt is,* a földbe került *hagymájuk*, elnyílásukat követően, nyárra levéltelenné válva, beálló és akár tél végéig is eltartó ún. *nyugalmi állapotában*.
Bár csak aránylag ***rövid ideig***, viszont a kék kivételével, *minden színben*, azonkívül 3-5 vagy még ***több évig***, esetenként évtizedekig is, és akár egy helyben is hagyva, ***nyílhatnak mutatósan***, minden ***tavasszal***, és ahogy így még eközben gyarapod/hat/nak – *szaporod/hat/nak* is.
Gyökérzetük hagyma-tönk alji, lapos, ún. hagymatányérjuk, lapos, homorú- hagymaoldal felé nyitott patkó alakú gyökérkoszorújából eredő, és így is ***járulékos*** eredetű és eltérő vastagaságú, hullámos, rost szerű, különböző hosszúságú és a gyökérkoszorú közepén leghosszabb, ún. ***mellékgyökerek együtt***(ese).

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

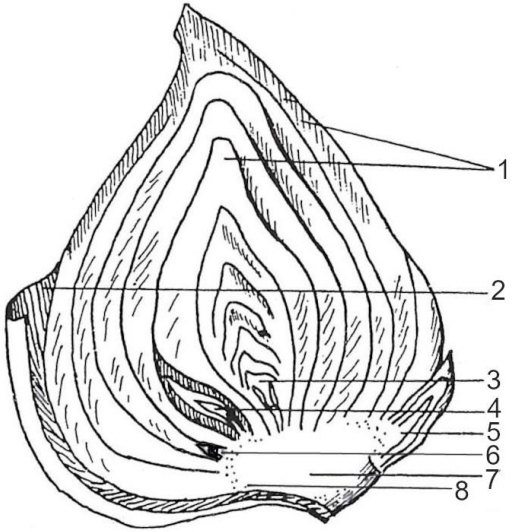

Hagymájuk, ami igazi-*valódi hagyma* (bulbus), az esetükben is, ilyen formát öltő, *föld alatti*, rövid szártagú hajtás (alaktanilag), illetve tulajdonképpen egy hagymaformát öltő (nagy) rügy.
A központi *tengely része az* ún. ***tönk***, és a *tetején lévő ún.* ***csúcsrügyből***, lesz, fejlődik ki tavaszra a leveles virágos *hajtásuk*.
A széles *tönk aljon* – a lapos hagymaoldal felé nyitott patkó alakban -, van az ún. ***gyökérkoszorú***, amiből fejlődnek az ún. járulékos-mellék gyökere(i)k.
Vastag, tápanyagtároló, húsos ***2-4-6 db, fehér hagymalevél*** (*pikkelylevél*), *veszi körül*, egymásra is borul, a hagymatönköt, illetve a csúcsrügyet.
Védelmezője a felületét beborító, a fehérből barnásra és hártyássá száradó, és védőburkává is váló -jó esetben teljesen beburkoló- ún. hagymahéj.
Virágzóképesen általában már ***legalább 4-6 vagy 8-10 cm körméretű***, és viszonylag szabályos gömbölyded alakú, méginkább egyik oldalán gömbölyű, viszont a másikon kissé lapos, keresztmetszetében ovális.

Tulipánhagyma virágzóképesen, ősszel, még egészben –***ép állapotban*** (A) és a hosszabb átmérője- tengelye mentén kettévágva adódó ovális ***hosszmetszete*** (B).
Külső látható *részei*(k):
hagymahéj (a), száraz pergamen szerű, ***óvni kell***,
külső rügy (b), már ugyancsak saját gyökereket és egy levelet is fejlesztő sarj-fiókhagyma lesz belőle, *gyökérkoszorú* (c), patkó alakzatban

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

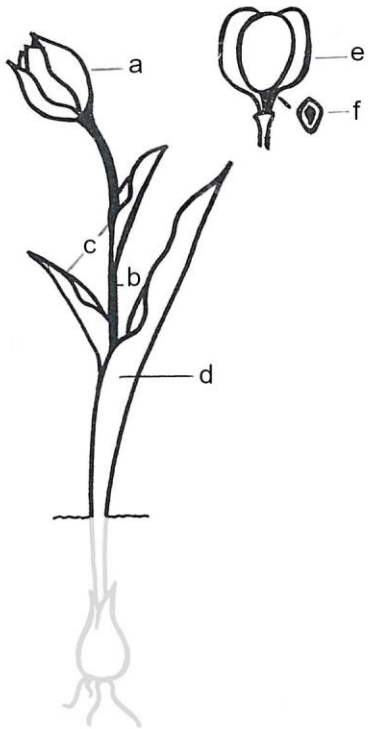

Virágzóképes tulipánhagyma hosszmetszete ősz elején.
Részei:
fehér, húsos *hagyma -(pikkely-) levelek* (1) - tartalék tápanyagokkal, *hagymahéj* (2) - maradék, *csúcsrügy* (3) - központi hajtás, levelek, szár, virág/ok kezdeményeivel, *főrügy* (4) - új, ún. fő hagyma kezdeményeivel, *külső rügy* (5), saját gyökérzetet és egy levelet is fejlesztő, következő év tavaszán már akár virágzó, ún. külső sarj-fiókhagyma kezdeményeivel, *mellékrügy* (6) - sarj-fiókhagyma kezdeményekkel, *hagymatönk* (7) - kiszélesedő aljrésszel, és *gyökérkezdemények* (8) - patkó alakú gyökérkoszorúban

Virágzóképes méretű tulipánhagyma hosszmetszete, a szeptember-októberben, a tengelye mentén *kettévágásakor*, többek között ***láthatóvá teszi***, a ***csúcsrügye*** (3) belsejében ekkorra már kifejlődött, *jövő évi, teljes tulipán* ***növény kezdeményt*** (központi hajtást). Legalábbis jobb kis kézi nagyítóval, megkülönböztethető(k) már a *kezdetleges szár*, rajta a *levelek* és még a virág is, amelynek *porzó kezdeményei* is felismerhetők lehetnek.
A *csúcsrügy körüli* legbelső hagyma-(pikkely)-levél hónaljában lévő kis *rügy,* a következő évben fejlődő, virágzóképes új nagy hagyma kezdeménye, és emiatt ún. ***főrügy*** (4). A majd belőle fejlődő, és rendszerint legnagyobbá váló, ún. *főhagyma*, az időközben elhaló virágszár aljához csatlakozik.
Ez a lapított oldalán lévő feltűnő forradási helyről lesz fel is ismerhető.
A *többi* hagyma-(pikkely-)levél hónaljában is kialakult, feltűnő egy-egy rügy mindegyike ún. ***mellékrügy*** (6). Tovább fejlődve ezek lesznek a különböző méretű sarj- vagy *fiókhagymák*, kedvező esetben, némelyikük már virágzóképes méretűre is gyarapodva.
A ***hagymahéj*** (2) belül szőrös lehet és a szintén fehér színe az elvirágzás után még, pár hétig tartó-szükséges zöldellést követően, a szár és a levelek megsárgulásával és elszáradásával, nyárra visszahúzódva beálló hagyma nyugalmi állapot bekövetkeztéig, feketés vagy pirosasbarna színűre változik és pergamenszerű lesz. Jó esetben zárt.
„Külső” *hónaljában* ugyancsak kialakulhat rügy is, az ún. ***külső rügy*** (5).
Viszont a majd ebből is kifejlődő és ún. *külső sarj-vagy* ***fiókhagyma***, a többi/ek/től eltérően már a fejlődése idején, az első nyárig saját gyökérzetet, és egyik külső hagyma-(pikkely) levele egy zöld levelet is fejleszt/het.
Amelyek (is) oly mértékben tovább fejleszt/het/ik, hogy már a következő évben, a *tavasszal virágot is hoz/hat*. A *többi* sarj-hagyma azonban *még nem*!

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

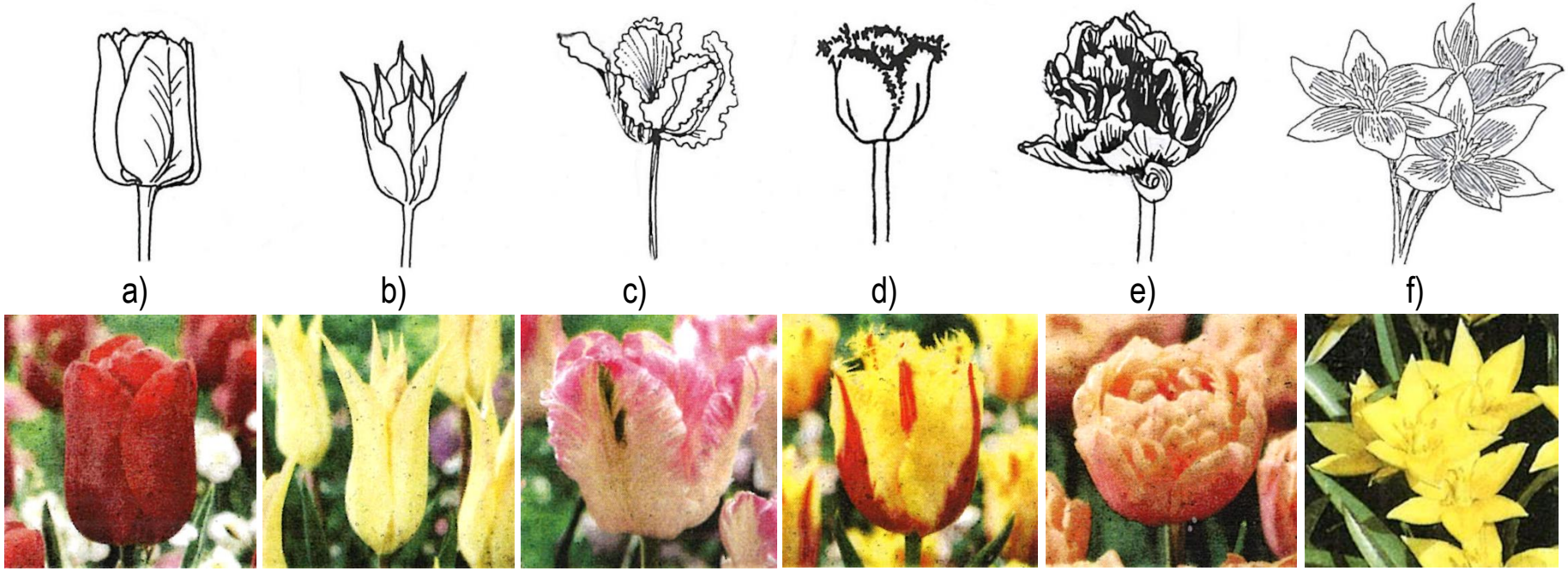
Leveleik egyszerűek, belőlük 2-3 száraljon ered, ún. szárölelően,
hosszú szárrészen, lehet belőlük egy-két felső(bb), állású is,
fű neműen szálasak, vagy széles tojásdadok, vastag szövetűek.
Fényes, kékes- vagy szürkészöldek, néha csíkosak vagy foltosan mintázottak.
Élük pedig esetenként hullámos és általában kopaszok, simák.
Száruk erős, felálló, hengeres, merev, telt belsejű, zöld színű,
többnyire bár leveles, de lehet levéltelen-tőkocsány szerű is.
Változatos, 20-80 cm hosszúságúak, végük elágazhat, sokvirágúak-ágasak esetében.
Virágaik fölfelé állóak-nézőek, két ivarúak, 6 lehulló egyszerű lepellevelűek vagy teltek.
Visszás fejenálló harang vagy sajátos tölcsér alakúak, sugaras szimmetriájúak.
Voltaképpen a kék kivételével mindenféle színűek, és tarkák –többszínűek,
vonalasan –sávosan csíkosak is lehetnek. Változatos alakulásúak.
Zártak maradnak, vagy napon széles csillag alakzatúra nyílnak. Néha illatosak.
Zöldes bimbójukból nyílók, és aljuk belül fehér-fekete-sárga színű alapfoltos is lehet.
Termésük három részes, hengeres vagy tojásdad, barnás színűre száradó, ***toktermés***.
Tokjában sok, lapos, élelt, júliusra barnásra szárazra beérő és akár azonnal,
a többnyire 4-6 évig tartó, már virágzóképes hagymák neveléséhez *elvethető mag lehet*.

Tulipán növény

föld feletti részei: kétivarú, két körben kialakuló, hat, elnyíláskor lehulló, egyszerű színes lepellevelű *virág* (a), hengeres, 20-80 cm-es merev, zöld színű virágszár (b), asszimilálva tápanyagképző (lomb) *levelek* közül a száron fejlődők és ezért ún. *szár-levelek* (c) és lent(ről) eredő ún. *tő(álló) levél* (d), valamint a július második felében érő lehetséges *toktermés* (e) és a benne többnyire kifejlődő számos *mag* (f) egyike

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

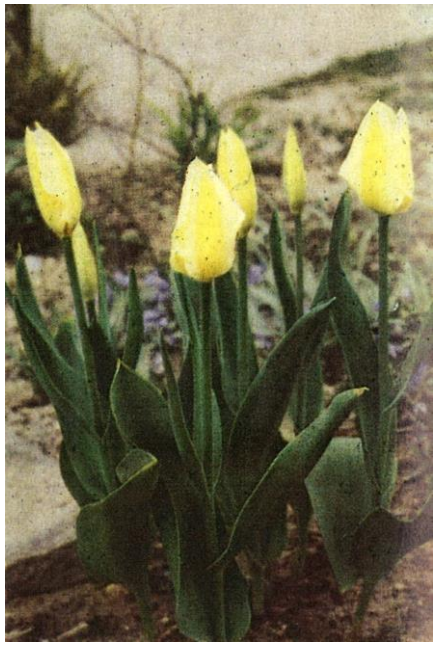
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

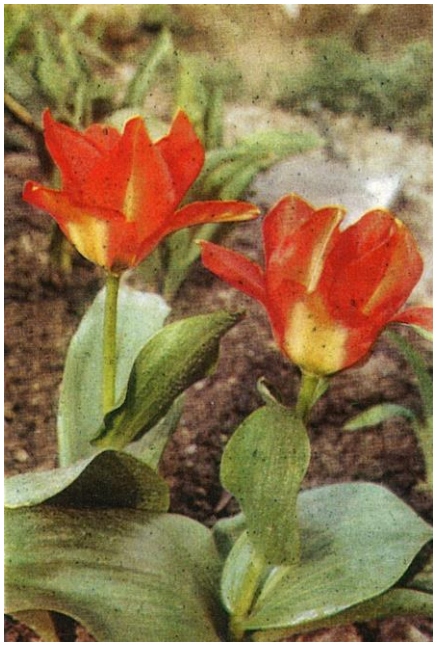
Tulipán/ok virágtípusok/ai hibrid tulipán fajta példával:
egyszerű (a), pl.: ***'Prinses Irene'***, *korai egyszerű virágú* (1.) fajta,
liliom (b), pl.: ***Johan Cruyff'***, liliomvirágú (6.) fajta,
papagáj (c) pl.: ***'Cabanna'***, papagájvirágú (10.) fajta,
rojtos (d), pl.: ***'Party Clown'***, *rojtos virágú* fajta (7.) fajta,
telt (e), pl.: ***'Uncle Tom'***, *kései teltvirágú* (bazsarózsa-paeoniavirágú) (11.) fajta,
többvirágú (f), pl.: ***perzsa tulipán***, *Tulipa urumiensis* (15. „vad" tulipán fajok és egyéb-vegyes fajták csoportjából)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

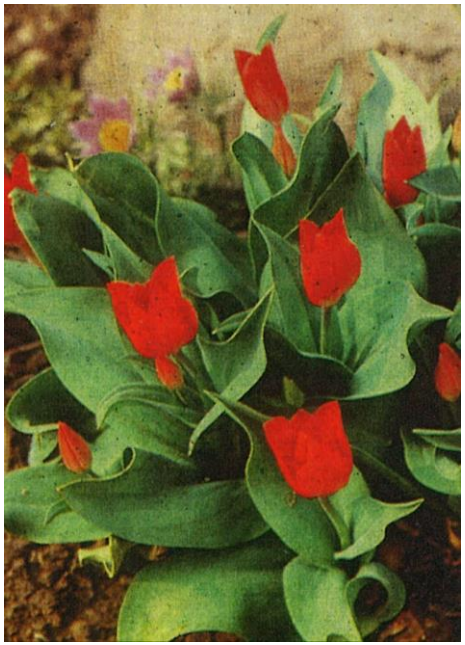
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

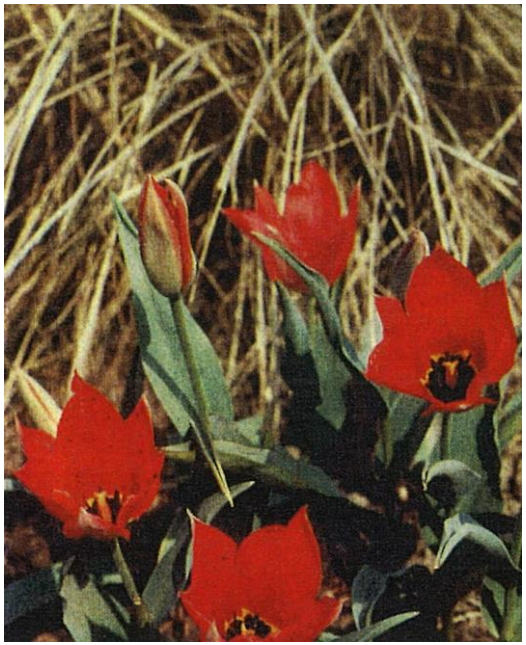
a)

b)

c)

d)

Tulipánok levelei alakulása is többféle; Ez alapján „*álló*” (a) pl. ***ágas tulipán*** (*Tulipa praestans*), és még az ennek megfelelően kapott-adódó ***magyar nevük szerint*** (is) *ezüst* (b), (*T. subpraestans*), *fodros* (c) (*T. lehmanniana*), *hamvas* (d), (*T. undulatifolia (eichlerii)*), *levelű* magyar nevű tulipán ***fajok*** is vannak

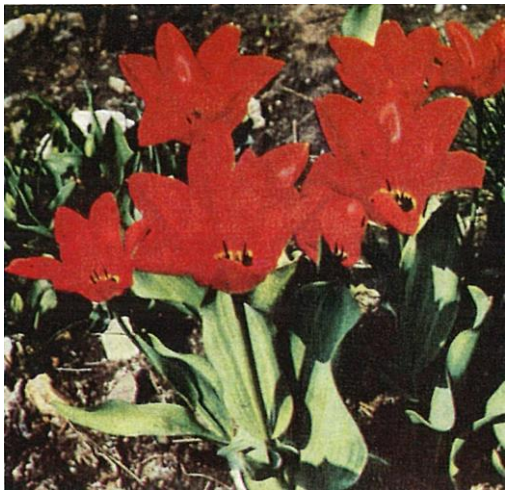
ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

a)

b)

c)

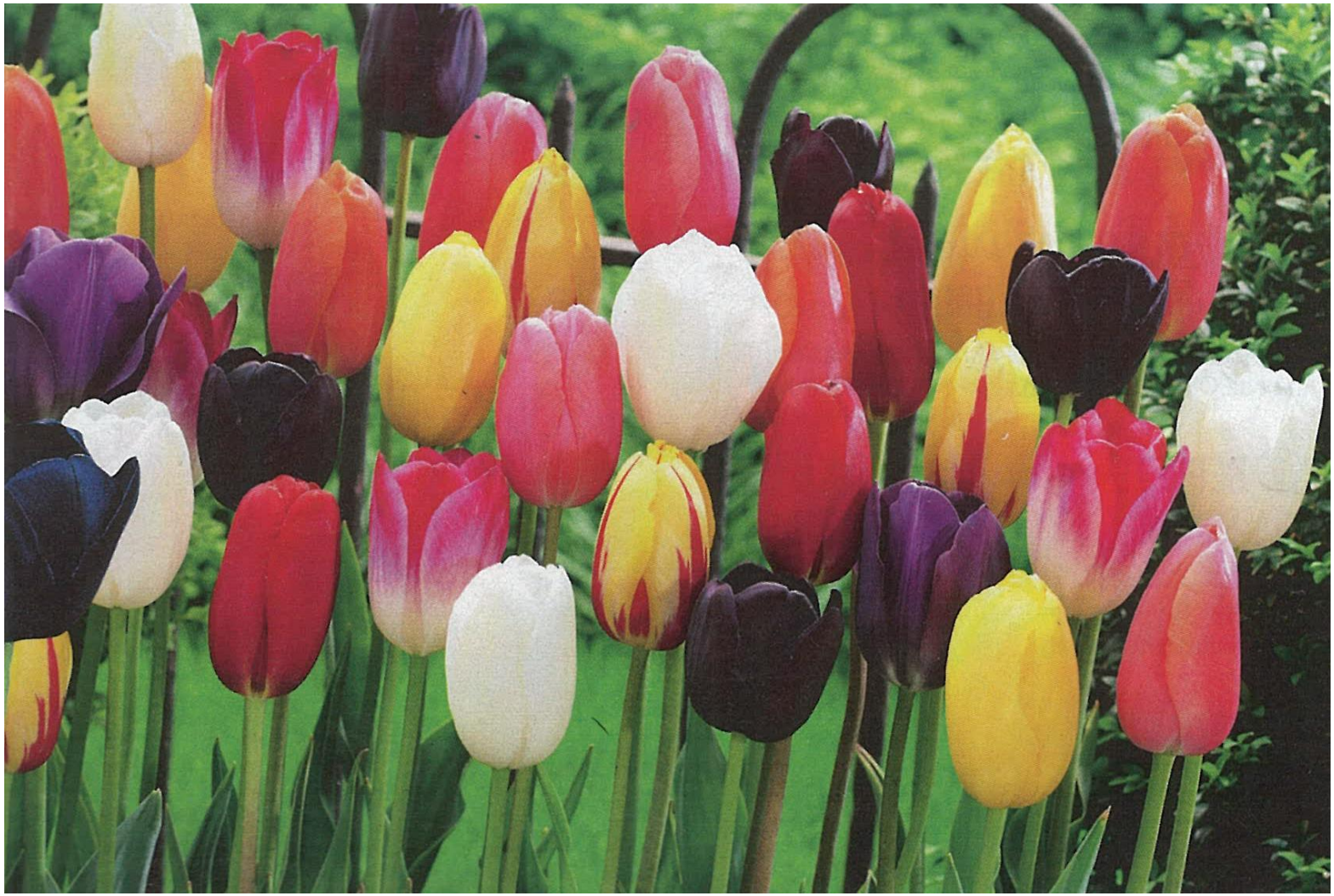
d)

Tulipánok levelei alakulása is többféle; Ez alapján (II.) kapott-adódó ***magyar nevük szerint*** még, *hullámos* (*Tulipa kolpakowskiana*) (a), „*óriás*” (*T. fosteriana*) (b), *szálas* (*T. linifolia*) (c), *tigrisfoltos* (*T. greigii*) (d), *levelű* magyar nevű tulipán ***fajok*** is vannak

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

a) b) c)

Tulipán virágok színei leginkább ilyenek és ún. tiszta egyszínűek (a), vagy kétszínűek (b), vagy többszínűek (c) lehetnek.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

a)

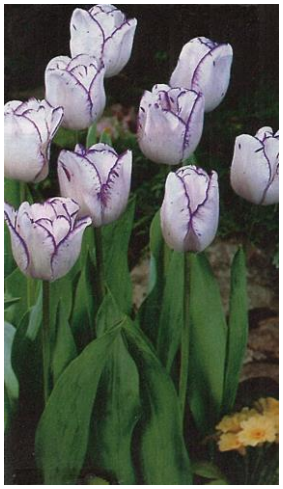
b)

c)

Kétszínű tulipánok

felül botanikai tulipánok – fajok két-színű fajtái, ***'Tarafa'*** (a), ***'Lamoraal van Egmond'*** (b), ***'Diablo'*** (c);
lent kerti tulipánok kétszínű -hibrid- fajtái, ***'Magier'*** (a) ***'Cape Town'*** (b) ***'Atlantis'*** (c)

a)

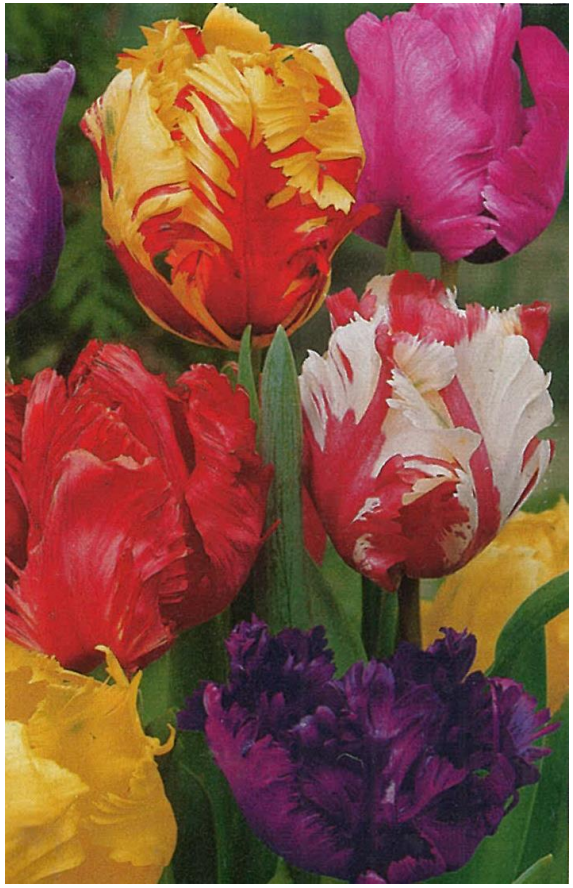

b)

c)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

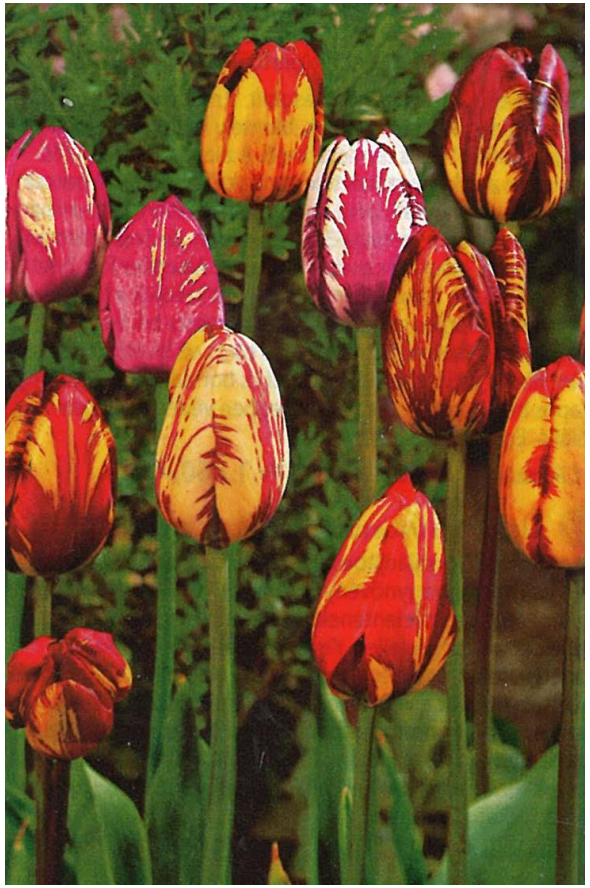
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

a)

b)

c)

Többszínű kerti tulipánok -tarka- „festői” tulipán hibrid fajták többek között, a színkeverék (a), a *papagájvirágú* (10.), a ***Floriosa*** (b), *viridiflora* fajta (8.), és a színkeverék (c) a *Rembrand* (9.) fajtacsoport(ok)ból

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

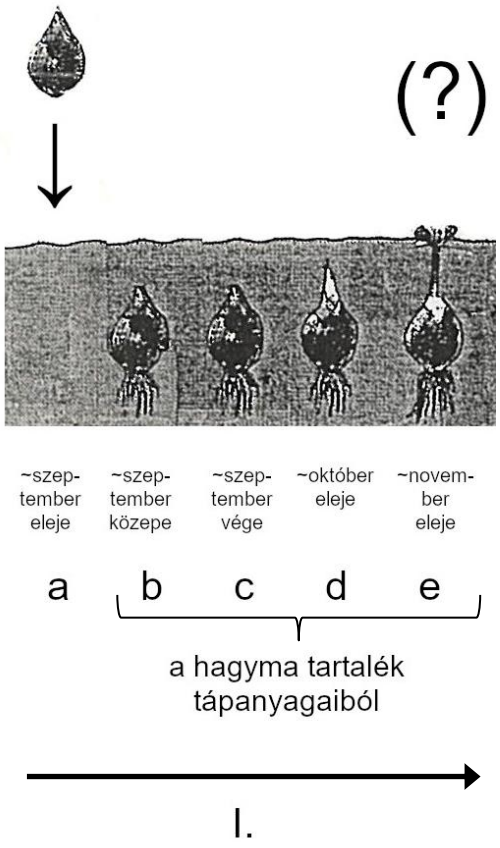
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Többvirágú -ágas- tulipánok fajtái lehetnek ilyenek is.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

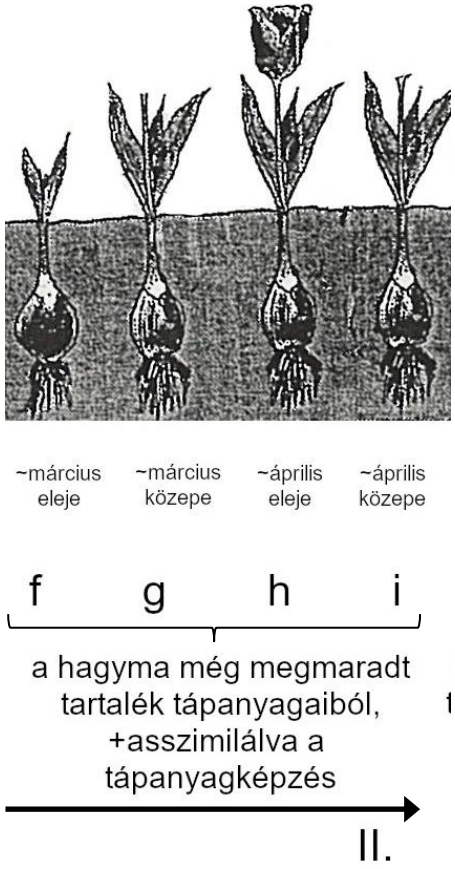

Virágzóképes tulipán hagyma át- és újra alakulása folyamata, az ültetés(á)től kihajtás(á)ig
I., még a *tartalék tápanyagainak* a felemésztve *hasznosulásával*

I. Virágzóképes tulipán hagyma át- és újra alakulása menetének, az *indítója ősszel,* az akár már *szeptemberben* (a) újonnan *ültetett hagyma*, vagy az esetleg még az előző évről földben visszamaradtnak, legalább a főrügyéből virágzóképessé fejlődött, és így már földben lévő *főhagymája* be-***meggyökeresedése*** (b), szeptember közepéig. *Ezután(i)* a ***csúcsrügye***-központi hajtása (kezdeményének), a még ***benne megnyúlása*** (c), „láthatatlanul", októberig is, és utána a ***csúcsából kinyúlása*** (d), még *októberben*. *Követ/het/i* ezeket, a földből-talajból (is) *felszínre törése*, akár már, tél előtt (e), (és) legkésőbb tél végéig, vagy csak *kora tavasszal*, általában *márciusra*.
Eddigiek(hez) energia-forrás(á)t jelentő különféle tápanyagok forrása, a hagyma-(pikkely-)levelek tartalék tápanyag készlete, kisebb-nagyobb része (felemésztése).

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

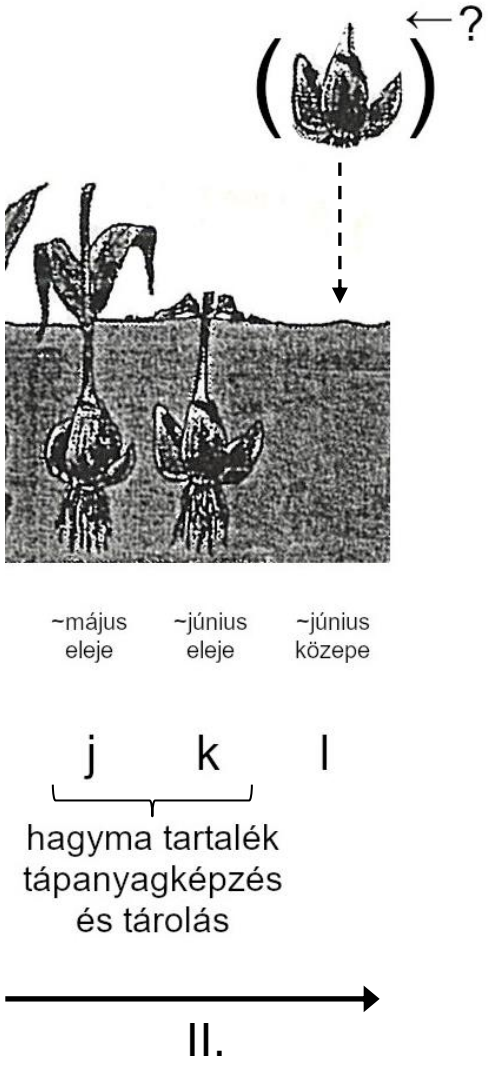
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

II. A kihajtás(a) tavasszal, vagy már korábban is megindulása után, a földfelszínen, a *hajtással* először az alsó loblevél, és általa körülvett második levél jelenik meg (f). Ezt követően, időjárástól is függően, rövidebb hosszabb idő után, általában *március közepén*, a levelek közül,
kiemelkedik a szár, csúcsán a zöld bimbóval. Azután ez tovább is *növekszik*. Majd többnyire *április elejétől*,
a ***kivirágzás*** (h), a *bimbó beszíneződés* után pedig, már egy-két nap multával is bekövetkezhet.
(A virágzóképességet még nem/sem elért hagyma viszont csak egyetlen nagy levelet fejleszt ki, szintén a lapos hagymaoldal felöli részen!)
Zöld/elő/en *(i)* a kihajtástól, és az elvirágzás után is, lehetőleg további 4-6 héten át, *tavasz végéig*,
a zöld része(i)k asszimilációjával képződő új, és hagyma belsőbe vándorló tápanyagok, valamint a hagyma-(pikkely-) levelekben még meglévők is hasznosulása együttesen, szokta eredményezni ***a főrügy*** és a hagyma-(pikkely-)levél ***hónalji rügyek továbbfejlődését***.

A virágzóképes tulipán hagyma át- és újra alakulása folyamata, az ültetés(é)től az elvirágzásig
II., már a zöld(elő) levelei és szára *tápanyagképző asszimilációja* jól *érvényesülésével* is

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

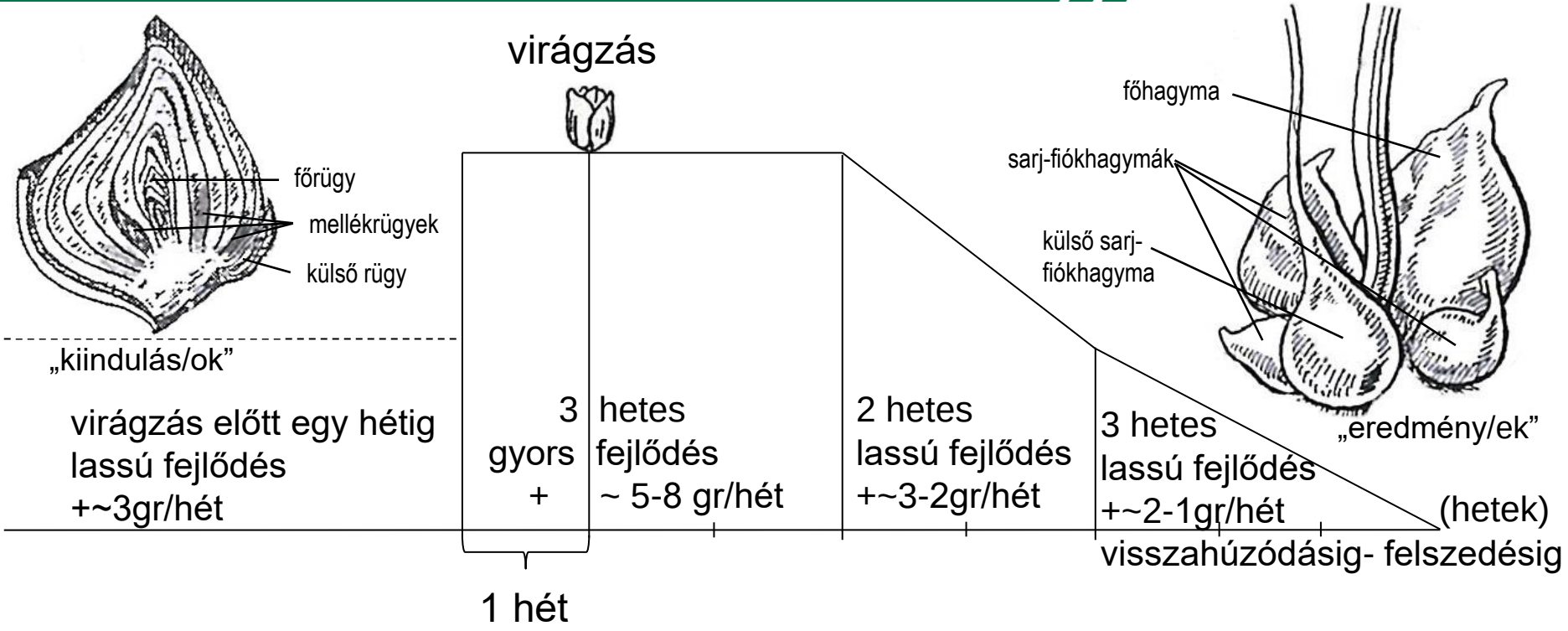

Mindezek kiváltják, serkentik még, az így alakuló ún. *főhagymán* és *fiókhagymákon belüli fejlődési folyamatokat* is.
Melyek tehát ily módon együtt zajlanak, az azévi hajtás, a levelek és a virág kifejlesztésével.
Közben *viszont,* a gyökerekkel együtt, a hagyma-(pikkely-)levelek, a tartalék tápanyag készletüket el/vesztve, *„kimerülnek”* és ezért fokozatosan el/vékonyodnak, meg/ráncosodnak, majd el/száradnak (j).
Ilyen módon pedig *nyárra* az egész ***régi hagyma*** is, szinte teljesen ***elpusztul***, amint, nyárig még, a föld feletti részek is elhalnak, illetve ún. ***behúzódnak*** (k).
Amikor viszont, az utódokként a rügyekből időközben újonnan jól kifejlődött ún. ***fiókhagymák*** is, a szintén kialakult ún. ***főhagyma köré csoportosulnak***, az el/ültetett *régi hagyma elszáradt* hagyma-(pikkely-)levél-, és gyökér *maradványai között, még saját gyökerek nélkül*, és így rendszerint legkésőbb *június közepétől*, akár már *fel is szedhetően* (l).

A virágzóképes tulipán hagyma át- és újra alakulása folyamata, az elvirágzástól a nyárra visszahúzódás(á)ig
II., már a föld feletti részeit is el/vesztve

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

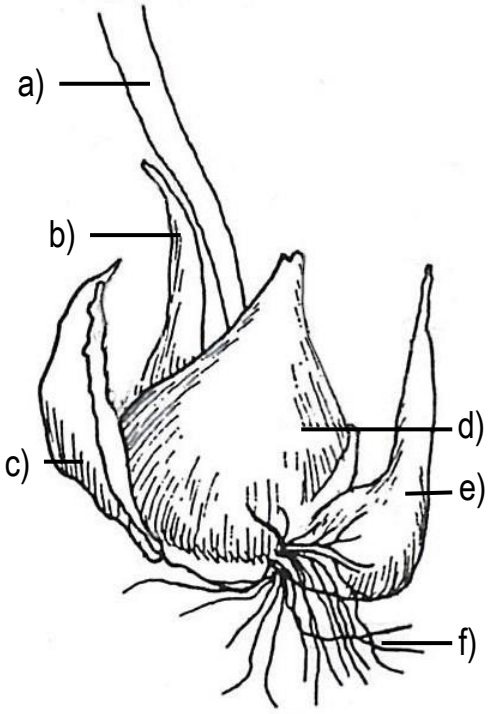

Megjegyzés:
Egy 12 cm körméret feletti
-extra- méretű tulipán hagyma
súlya már 40 gramm felett van

Tulipán sarj-fiók hagyma gyarapodás
szokásos szakaszai és üteme

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

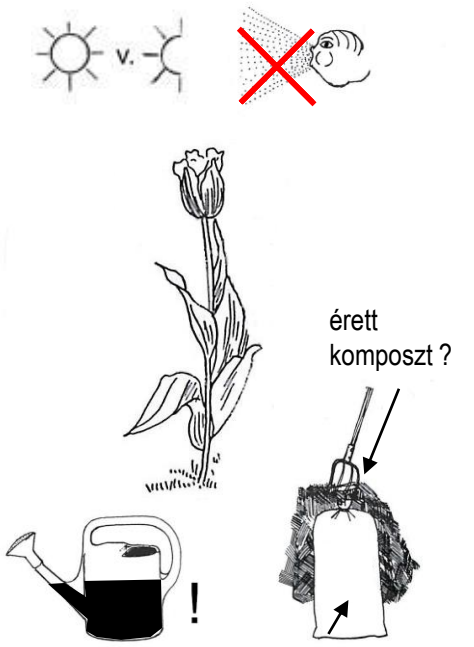

Tulipán hagymacsoport nyár elején, a nyárra behúzódása után és/vagy felszedése előtt (is). *Részei*: elhalt virágszár- rész-csonk (a), hagyma-(pikkely-)levél hónalji rügyből lett sarj-fiókhagyma (b), elhalt hagyma(pikkely-)levél maradvány (c), főrügyből fejlődött főhagyma (d), külső rügyből képződött „külső" sarj- fiókhagyma (e) elszáradt gyökerek (f)

A tulipánok hagymája behúzódása után, a régi hagyma elpusztulása bekövetkezésekor is,
csak *látszólagosan fejeződik be*, az eddigi ***élettevékenységek*** mindegyike.
Mivel ezek részben, már az új ***főhagymában és fiókhagymá(k)ban folytatódnak***.
Oly módon is, hogy leginkább a főhagymán belül, már *új rügyek képződése*, és *szervek kialakulása is folytatódik*, a befolyásoló körülményei(k) szerinti ütemben.
Szokásosan így, a majd ***következő tavasszal viruló tulipán növény kicsiben***,
a -tavaszi-, továbbá, még a rákövetkező tavaszinak is, minden kezdeménye,
a teljesen ***behúzódásig, nyárra már kialakul***.
Természetesen adódik így, hogy többnyire az *elvirágzástól* az elsárgulásig, többnyire a legerőteljesebb is a termőhelyen, a talajban a hagymagyarapodás-fejlődés.
Tulipánok emiatt igénylik leginkább ilyenkor a jó tápanyag- és vízellátást (is).
A *tulipánok* virágzóképes *hagymáiban tehát általában benne vannak már*,
az újként, a várhatóan tavasszal kifejlődőn kívül,
az *utód gyereke-i* kezdeményei, *és* bennük pedig az ezek utániak,
az ún. unoka-ák kezdeményei is.
Vagyis a tulipánok hagymáinak mindegyike, így egyféleképpen ***anya(hagyma) és valósággal egyben még nagymama is (lehet)***.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

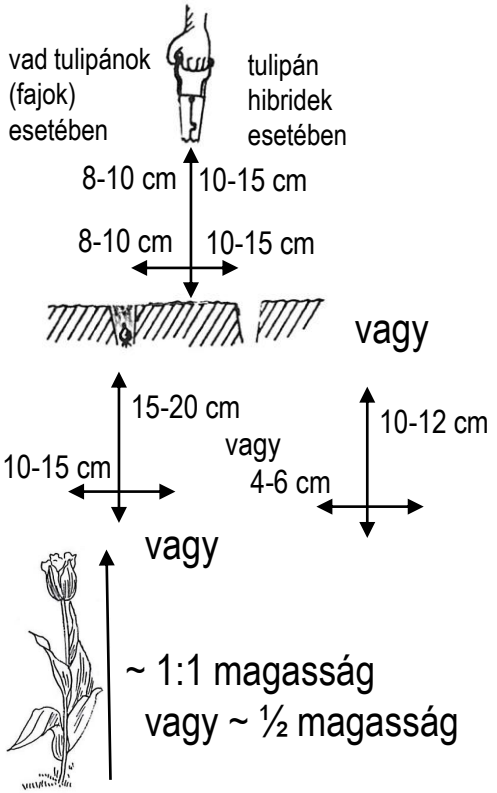
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tulipán növény termőhelyi igényei kielégítője lehet a napos vagy félárnyékos, nem frissen trágyázott, de kiegyenlített tápanyag- és ugyanilyen vízellátottságú, legfeljebb kissé lúgos és némileg kötött talajú, egyben lehetőleg szélvédett, de legalábbis ***gyakori erős szelektől, huzattól is mentes termő-hely***

Termőhelyi és egyéb igényeik a következők is:
Fényigényesek, ezért ***napos, legfeljebb félárnyékos***, méginkább ún. sétálóárnyékos ***helyet kívánnak***. Az erős tavaszi napsütés sincs ártalmukra.
Hőigényesek annyiban (is), hogy a hagymáik ősszel időszerű, elültetése után, a fontos jól begyökeresedéséhez, a talajuk nedvességének mértékétől, és felső hőmérsékletétől is függően, általában még további 3-4 hét kell, és fagypont feletti, méginkább a hagymaszintjükben, a gyökeresedésükhöz jó, fagyhatáron jóval felüli, közel 9 C°-os hőmérsékletű talaj(állapot) a kívánatos.
Elsárgulva nyárra ***behúzódásuktól szeptemberig*** pedig, az előnyösen, a ***szárazon*** adódó ***meleget (~20 C°-ot) igénylik***.
Elhúzódó kánikula viszont esetükben szintén már ártalmas lehet, egyféleképpen esetleg még a be-visszahúzódásuk után is.
Egyébként pedig kivétel nélkül teljesen ***télállóak***, és még *fagytűrők* is (lehetnek).
Nedvességigényesek, *vízigényesek*, legalább olyan mértékben, hogy aszályos, nagyon száraz tél után, vagy ilyen tavaszon, és ilyen talajon, még az öntözésük is szükséges (lehet), a megfelelő, szakadatlan és hosszan tartó hagymanövekedéshez és fejlődéshez. Máskülönben ugyan pusztulás nem valószínű, de kisebb lesz a szaporulat és a hagyma utódok mérete is.
Felesleges nedvességtől viszont az újra „hízó” hagymák barnuló, száradó héja, ártalmasan felreped(het) és *el is pusztul/hat/nak* sokáig megrekedő, pangó víztől.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

Tulipánok virágzóképes hagymáinak ültetésekor általában jó térközök közöttük, *a rajzon láthatók*, vagy a 20×10 cm-eshez közelítőek is lehetnek. (Virágzóképes hagymákból 60-65 db/m^2). *Méginkább* a várható végleges növénymagasságukkal, vagy legalább ennek a közel *felével megegyező* méretűek válhatnak be

Talajigényük kielégítője lehet általában *minden jó kerti talaj* is, de számukra is *leg/jobb, a* szellős, *gyorsan felmelegedő*, gyommentes vagy gyommentesített, *öntözhető*, humuszban és tápanyagokban gazdag, de nem frissen trágyázott, mérsékelten kötött, vagy laza, *homokos* és legfeljebb enyhén lúgos *talaj*.
Tápanyagigényesek is, bár ***„nem kimondottan”,*** és általában beér/het/ik, a talajuk legfeljebb, a hagymáik őszi ültetését legalább egy hónappal megelőző(e)n és legalább(is) jó műtrágyázását – pl.: 2:2:3 NPK, ~12-15 dkg/m^2 adaggal – követően, a kora tavasszal, még a *kihajtásukkor kijuttatott,* ~ 4 dkg/m^2 NP műtrágyával is.
Ezenfelül különösen, ***már virágzásul előtt kívánnak kiegyenlített tápanyagellátást***, egyben az ilyen *jó vízellátásukkal is együtt*.
Térigényesek, legalábbis akkor, ha helyben maradva-hagyva meg is sokszorozódnak. ***Térköz közöttük***, a virágzóképes méretű hagymáik elültetésekor lehet csak 20×10 cm is. Többnyire azonban jobbak közöttük, a várható növénymagasságukkal, vagy az ugyancsak legalább a közel felével megegyező térköz.
Ültetéskori mélység(igény)ük, a hagyma aljuktól-*talpuktól számítva* ***10-15 cm is lehet***, ***vagy(is)*** olyan mélyre jó kerülniük, hogy a csúcsukat ***6-7 cm-es talajréteg takarhassa***, a ***virágzóképes***(en), legalább 8 cm körméretű ***hagymájuk***, szokásosan *IX-től - X-20-ig, és a virágzóképesek gyökeresedéshez is jó ~9 °C hőmérsékletű, nyírkos talajba ültetésekor*.
Virágzóképesnél kisebb hagymájuk esetében beérik a csak *8 cm körüli ültetési mélységgel*. Virágzóképessé nevelésükhöz akár vethető hagymáiknak pedig elég *3-4 cm takaró-talajréteg*.
Vonatkozik ez, a hagymáiknak jó földbe, kerti *tartóedénybe is lehetséges ültetéseire is*.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

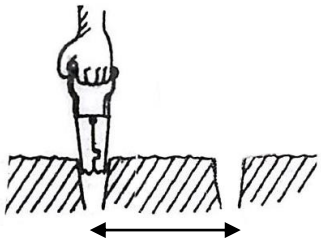
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Várható növény

Besorolás	Körméret	Átmérő	Tőtávolság	Szaporaság
Extra méretű	12 cm-nél nagyobb	(3 cm Ø feletti)	10-12 cm	~3,1
I. osztályú	11-12 cm	(3,5-3,8 cm Ø)	8-9 cm	~2,9
II. osztályú	10-11 cm	(3,2-3,5 cm Ø)	6-8 cm	~2,8
III. osztályú	8-10 cm	(2,55-3,25 cm Ø)	4-6 cm	~2,0
IV. osztályú	6-8 cm	(1,9-2,55 cm Ø)	2-3 cm	~1,8
V. osztályú	4-6 cm	(1,3-1,8 cm Ø)	1-2 cm	~1,4
VI. osztályú	4 cm	(~1,3 cm Ø)	1 cm > v. vetés	~1,1
sarj osztályú	4 cm-nél kisebb	(1,3 cm Ø alatt)	vetés	

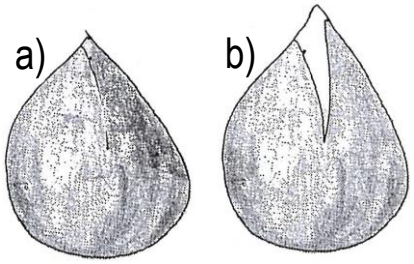

Tulipán hagymák lehetséges ***mérete-/jellemző/i és*** az eszerint ***jó tőtávolságai,*** valamint az átlagos ***szaporodási arányai,*** lehetnek ilyenek is

Sipos E., 1966., Nagy B. szerk. rajzoló Kovács Gy. 1972., Nagy B. szerk., illusztrátor Tátrai I. 1978. nyomán

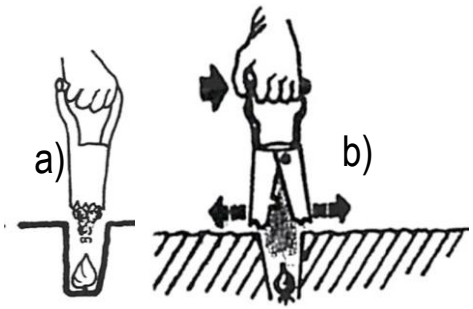
ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

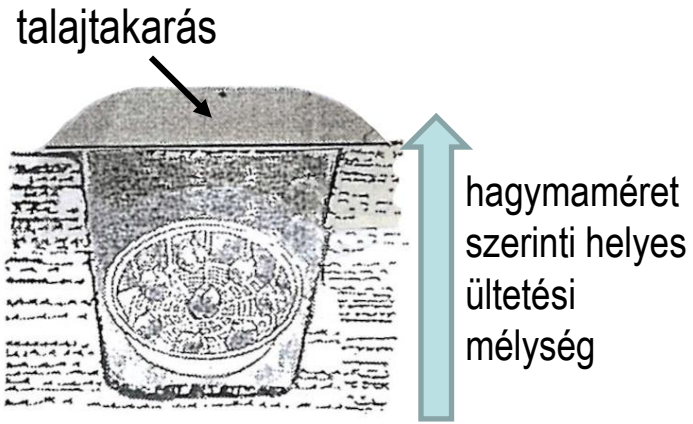

Ültetésre leg/alkalmasabb tulipán hagymák lehetőleg ép (a), vagy legfeljebb csúcsuknál némileg felhasadó (b) ***hagymahéj burkúak***, épek, egészségesek – „kemények”, *legfeljebb duzzadó gyökérkoszorújúak*, és ***virágzóképes méretűek***, vagyis legalább 4 cm, illetve 8-10 cm körméretűek

Telepítő hagymaültetésük helyesen, a ki/választott és ehhez megfelelő állapotú, természetesen már virágzóképes nagyságú, a fajok, a *kishagymájúak esetében 4,* szokásos, illetve *nagy hagymájúak esetében* ***legalább 8 cm körméretű***, és *ép, egészséges*, szaporításból eredő, vagy „kívánatosból” vásárolt – kapott, és akár szárazon *eddig jól tárolt*, netán a már szükségessé vált *átültetéshez nyáron felszedett, egy vagy több* ***hagymájuk***, még lehetőleg ***október 15-20-ig, és 8-11 cm mélyen***, akár *hagymaültetővel* ***elültetése*** lehet. Menthetetlenül, a netán késlekedésével *arányosan lesz(nek) érzékeny az elkövetkező télre*. Megfelelőnél sekélyebb ültetés növeli a felfagyás, széltől kidőlés veszélyét is. Megvalósulhat ez, a tulipánokkal virágosítani kívánt, akár kis virágágyás/ok/ban, és kert ***gyep-pázsit felületen***, *foltokban és szegélyben*, sziklakertben is. Előzőleg legfeljebb, jó komposzt kiszórása utáni, még szükséges ***talajelőkészítést (is) követheti*** ez is. Előzetesen zsineggel körülhatárolt *tetszetős alakzatba is elültetésre kerülhetnek* a hagymáik. Elő is rajzolható ***foltokba***, foltonként leginkább 3-5-évl, és egyfélék ekkor hagymakosárba, ***egyéb***, jól hozzájuk illő évelő és *hagymás* ***virágokkal együtt-egybe ültetésük is beválhat***.

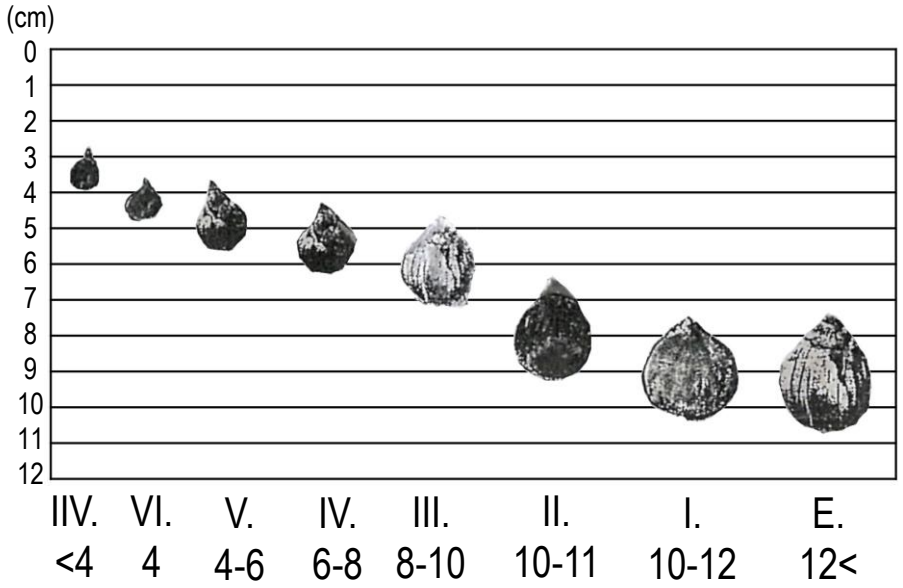

Tulipán hagymák ültetéséhez alkalmas ültető eszközök, az ültetőtölcsér (a), méginkább a hagymaültető (b)

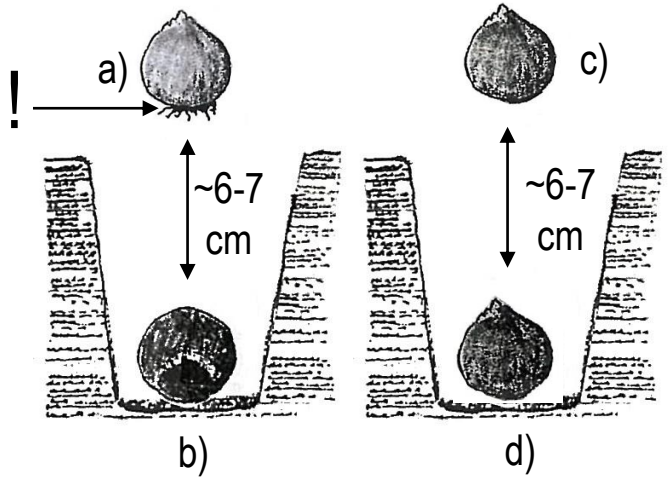

Hagymakosárral tulipánhagymaültetés is *védhet* kószapocok és esetleg egyéb talajlakó rágcsálók hagymakárosításától. Valamint *megkönnyítheti* a majd visszahúzódástól többnyire szükségessé váló *hagyma felszedést,* a hagymák vele együtt „kiemelhetőségével”, és eképpen még *hagymatároláshoz is* ***hasznosulhat***

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

Tulipán hagymák körméretük-nagyságuk szerint lehetséges ültetési mélységei lehetnek ilyenek is

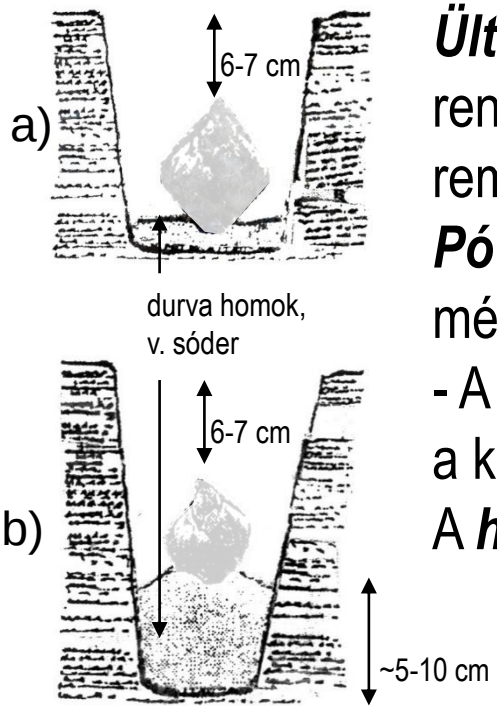

Megduzzadt gyökérkoszorús tulipán hagyma (a) ültetésekor elfektetése (b), a különben helyes, csúcsával felfelé (c), az aljára – ***„talpára" állítás helyett*** (d), *óvhatja* az ezesetben már laza állományúvá vált *gyökérkoszorú(já)t* a *sérülésektől*, ami a legkorábbi, legerősebb gyökereket veszélyeztetné; Amelyek letörésükkel elvesztését a hagyma már nem lenne képes pótolni; A hiányuk pedig hátráltatná és gyengíthetné is a kihajtást és a tavaszi virágfejlesztést,. *Szeptember végétől* kezd gyakran, az ezekszerint sem kívánatos módon, már duzzadni a gyökérkoszorú, akár vásárolt hagymák esetében is. Ez *leggyakoribb* hosszan, *nyirkos körülmények közötti* hagymatartáskor – tároláskor, amit emiatt is el kell kerülni.

Tulipán hagymák ültetése alkalmával fontosak lehetnek ezek is

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

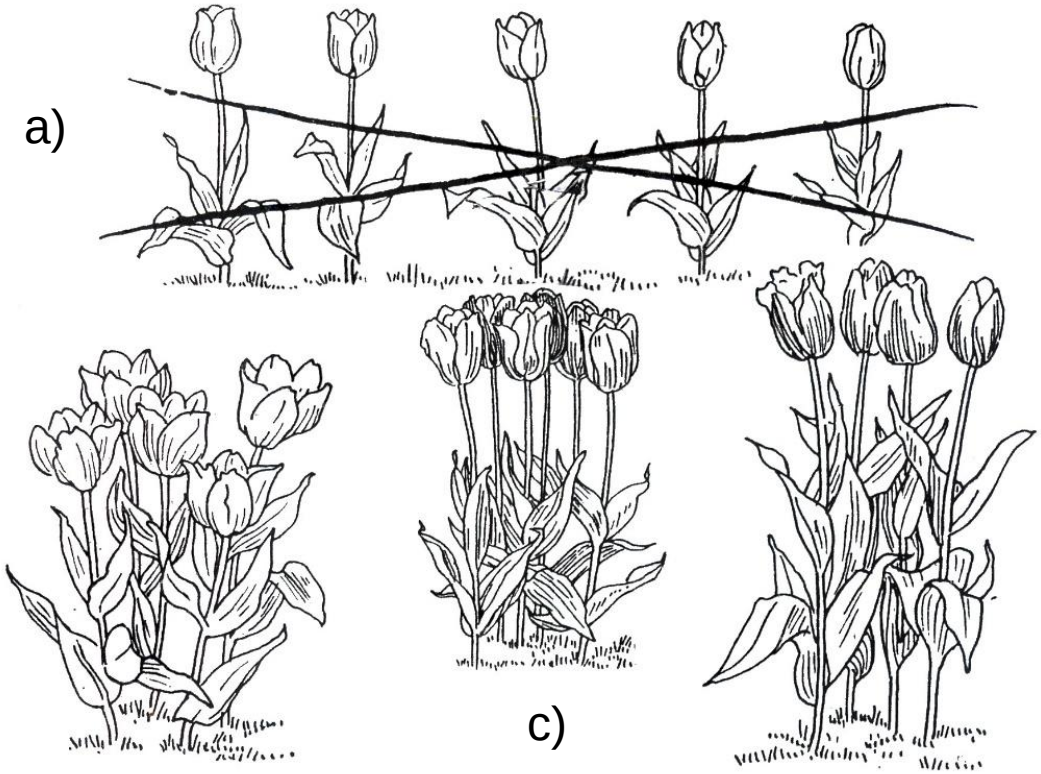
Ültetésük rendszere/i, ugyan lehet/nek merev/en ***soros/ak is***, rendezetten bár, de jó tőtávolságokkal, csoportosan jobb/ak, és remekül *beválhat*, épp ezesetben is, az ehhez jó ún. *hagymakosár*.
Pótlásként is lehetséges hagymaültetéseik, csak kis számban, és még ***egyedileg*** - szoliterként - is ***sorra kerülhet/nek***;
- A még ritkultan visszamaradtak esetében így, a kiritkító pusztulás/uk sem lesz ezután már feltűnő.
A ***hagymaültetés előtt ún. drénezés/ek*** *is még sorra kerülhet/nek*.

Tulipánhagyma ültetéskori drénezés (az) ültetésre kerülő virágzóképes méretű hagyma alá, könnyű, laza helyi talaj esetében előzetesen bekerülő – beszórt mindössze ***ujjnyi vastag homokréteg is lehet*** (a). Ez a nehéz és méginkább az egyben nedves kötött talaj és legalábbis *nagyobb és kiváltképpen a nagyon drága-értékes és különösen az egyben fokozottan érzékeny hagyma esetében*, a különben megfelelőnél - szokásosnál 5-10 cm-rel mélyebben kialakított ültető gödör-lyuk alján, homokkal kevert kavicsból, vagy sóderből, esetleg kőzuzalékból-murvából netán agyaggranulátumból, kis domb formára alakítottan lehet jó (b). Ez biztosíthat ezután olyan vízelvezetést, ami ***megóvhat a pangó nedvességtől – víztől***, *amit nem visel el a virághagymák többsége*

Sipos E., 1966. nyomán

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

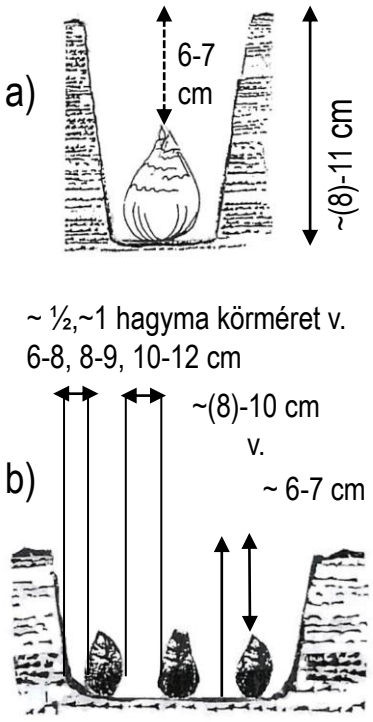
b)

Tulipánhagyma ültetési rendszerek közül is, a ***merev*** hatású, szabályos ***sorosnál*** (a), kedvezőbb lehet a legalább kissé szabálytalan (b). Még ajánlatosabb, *a kellő, de a természetesség fokozásáért nem is egyforma tőtávolságok be/tartásával*, kisebb-nagyobb egyedszámú és egyben magasságban (b), virágformában és színben is akár ***eltérő***, *viszont még egymás mellé is illő tulipán fajok, fajták*, ***csoportokban*** – többesével – csoportonként – foltonként viszont lehetőleg csak egyfélék ***ültetés/e/i. Ez/ek eredményezhet/nek látványosabb virágzást*** is egyben akár tartósabb tulipán virulást is

Sipos E. 1966. nyomán

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

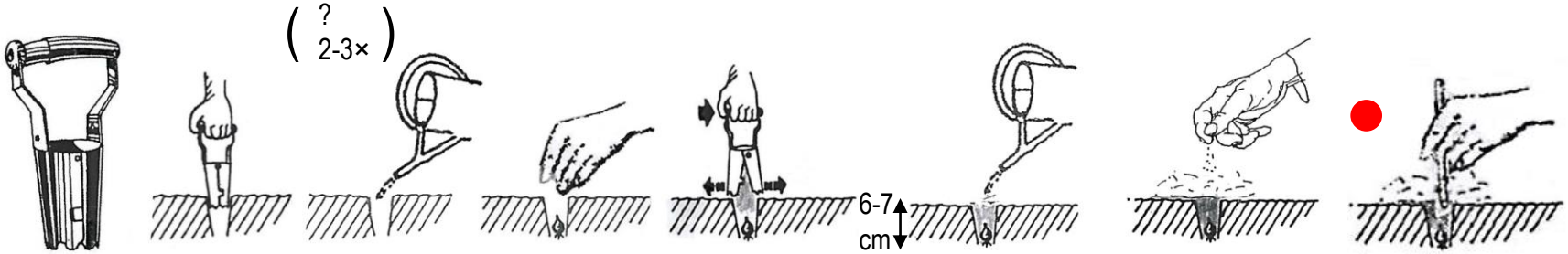
Virágzóképes tulipán hagymák jó ültetési mélysége általában ilyen (is) lehet, *egyedi-egyenkénti* (a) és *csoportosan,* többesével (b) *ültetésükkor*

Előnyös, legalábbis egyidejű nagy szárazságban, *száraz talaj esetében*, az elkészülő egy vagy több hagyma-***ültetőgödör*** vagy kiásott lyuk, egymagában legalább ***vízzel 2-3× feltöltése is***, a víz jó beivódásáig, és egyben a földje, *átnyirkosítottal* vagy ilyen ***jobb földdel-keverékkel***, darabos, esetleg másféle tőzeggel ***elkeverése is***.
Aszalódottan *száraz állapotú*, ültetésre szánt tulipán hagymát, akár csak megelőző éjszaka, a jó gyökeresedésért, akár *fertőtlenítőszeres* ***vízbe is jó áztatni, ahogyan;***
Ajánlatos lehet ezért egyben a már kemény hagymahéj felrepesztése, ahogy az időközben levált, lehámló darabjai eltávolítása is.
Adódó beteg, súlyosan sérült hagymá/ka/t pedig ezek közben is legjobb ki/selejtezni.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

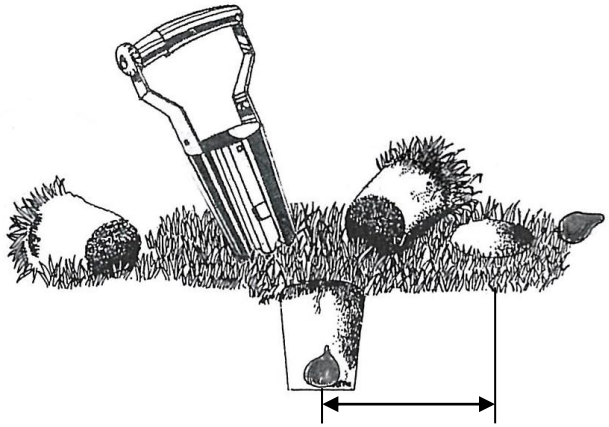
Ajánlatos lehet a *hagymaültetés utáni alapos* ***beöntözés is,***
ahogy ennek, a szükséges esetben, *ismétlése is*, ***talajtakarás sorra kerülésekor is***,
addig, *amíg adódik öntözés nélkül is*, a talaj *gyökeresedésserkentő* nyirkossága,
a mellett, hogy a talajhőmérséklet ugyanezért lehetőleg 9 °C körüli.
(További részletek a 2022. évi ***Őszi kerti tennivalók*** c. szakmai ismertető Ültetések – tavaszi hagymás virágok alcímű részében is.)

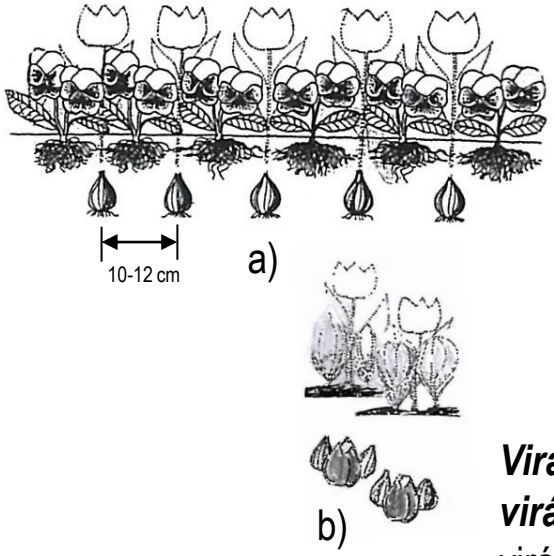
Tulipán hagyma ültetés műveletei helyesen, *hagymaültetővel,* legalábbis ***száraz*** időjárásban és ilyen talajba ültetéskor, akár kéregapríték 4-5 cm vastag rétegben elterítésével - szórásával megoldott talajtakarással, vagy ültetés helyét jelölő jelző-pálca leszúrásával (is) – befejezve. Mindegyik ***hagymát az ültetőgödre aljába benyomni csak enyhe nyomással szabad/na***. *Különben* ugyanis sérül/het a hagymaalji gyökérkoszorú, illetve az ebből akár már duzzadásnak indulva ki is emelkedő gyökérkezdemények

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

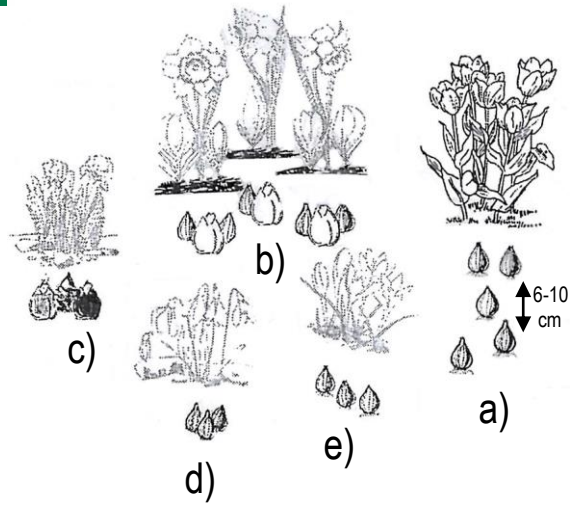
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Virágzóképes tulipán hagymák kerti gyep-pázsit felületbe ültetése *hagymaültető eszközzel* így is megoldható. Legmegfelelőbbek lehetnek ehhez a természetben, vadon is, és éppen hasonlóan füves pusztai európai, méginkább ázsiai eredeti termőhelyeiken tenyésző egyszerű virágú, alacsony termetű ***„vadtulipánok”,*** az ún. *botanikaiak, illetve fajok,* vagy már a fajtáik közül az ilyenek, ültetéshez jó hagymái. A velük így virágosított kerti gyep-pázsit felület/ek látványos kis tisztás jellegűvé is vál/hat/nak.

Virágzóképes tulipán hagymák kétszintes ültetései, akár már korábban is, pl.: árvácska (*Viola* × *witrockiana*) (a) és velük együtt, pl.: sárgatorkú krókusz (*Crocus sieberi*) (b), viruló jó társnövényeikkel is, szintén jól beválhatnak

Virágzóképes tulipán hagymák kerti virágfoltba ültetve, tavaszi vagy más virágtársaik virágfoltjai jó szomszédságában lehetnek leginkább virág szín, alak, és még méret szerint is, kontrasztosan is, és látványosan harmonikusak. Mint például a piros ***kerti*** (pompás) ***tulipán*** (a) (*Tulipa gesneriana*.), és sárga vagy fehér ***csupros nárcisz*** (b), (*Narcissus pseudonarcissus*), lila kerti krókuszok (Crocus vernus), valamint kék ***recéshagymájú nőszirom*** (c) (*Iris reticulata*), és fehér pompás hóvirág (d) (Galanthus nivalis), egymás melletti kisebb-nagyobb virágfoltjai esetében is

Virágzóképes tulipán hagymák kertbe ültetési módjai még ezek is lehetnek

Sulyok M. Timár Zs. Rajzoló Szabó J., 1976 és Sulyok M., rajzoló Kecskésné Szabó Ildikó 1985 nyomán.

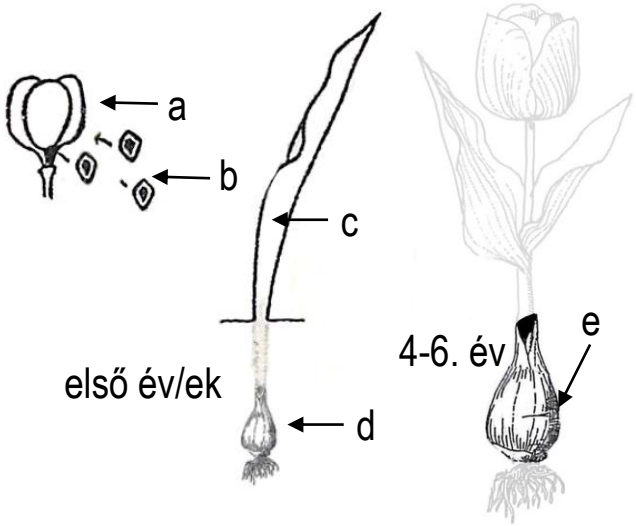
ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

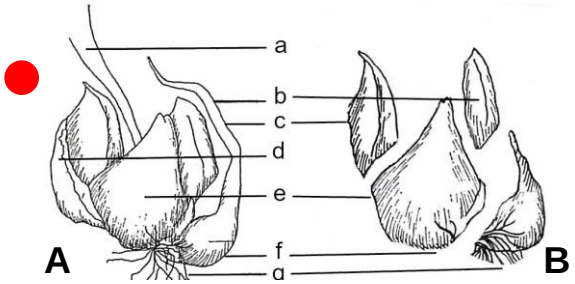
Viruló liliomvirágú tulipánok, virágzó, teltvirágzatú százszorszépekkel (*Tulipa sp*. és *Bellis perennis*) „*két szintes/en*” és „szín a színben” (Ton in ton) stílusban

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

Toktermésük (a) ***magvai*** (b) július közepe utáni barnásra szárazra beérésétől, kis edénybe, jó földbe helyes elvetésével indítható *magról szaporításuk* első éve nyarára kapott még csak egy levelet fejlesztett (c), apró hagymájuk (d) legalábbis nagyja 4-6 évi hagyma továbbnevelése eredményezhet már virágzóképes, de nem fajtaazonos hagymá(ka)t (e)

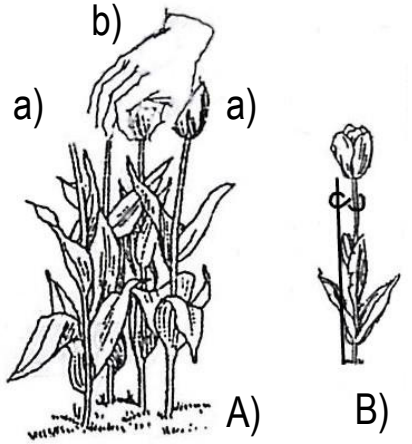
Többszöröző szaporításuk *magvetéssel* ugyan szokatlan, de lehetséges;
Toktermésük július második felében szokásos beérésekor,
termés felnyílást és így magkiszóródást megelőzve *begyűjtött magvaik,*
mindjárt, vagy hűvösben, szárazon tárolásuk után, IX-ben *edénybe vetésével is*.
A nevelkedő és összegyűjtött mageredetű egyéves apró hagymáik,
már szabadföldbe ültetve, és évenkénti felszedéssel, ezután visszaültetéssel,
lehetnek *4-6 év alatt*, az elvetett magvakból és ezért *„variálódó” virágzóképesek*.
Legjobbak lehetnek a virágzóképesen elültetett hagymá(i)k, már ilyen utódai.
Legalábbis közel megduplázódhatnak, a legkisebb virágzóképesek is, és
legalább az extrák ***meg is háromszorozódhatnak ily módon is***.
Legajánlatosabb pedig a még nem virágzóképes,
különféle ***sarj-fiók hagymá(i)k felnevelésével szaporításuk,***
a „kiadóssága” mellett, már a *fajtaazonosságot is eképpen szintén biztosítva*.
Jó fellazított talajba, sorba vethető, apró, de egészséges *sarj-fiók hagymá(i)k* is,
ilyen módon nevelkedve, a nevelési körülmények és fajtasajátosságok szerint,
egy-három év alatt, már ugyancsak ***virágzóképessé fejlőd/het/nek***.

Tulipánhagyma utódok a felszedéskori sarj-fiók hagymacsoport (A) tagjai (B).
Részeik: a), az elhalt virágszármaradvány, b), még nem virágzóképes méretű *sarj-fiók hagyma* c), már virágzóképes méretű *sarj-fiókhagyma*, d), elszáradó idős hagyma(pikkely-)levél, e), virágzóképes *főhagyma*, f), „külső” sarj-fiókhagyma, g), elszáradt gyökérmaradványok

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A) Az elnyílt tulipán virág eltávolítása szár nélkül vagy csak 1-2 cm-es szárrésszel letörve, az ún. fejelés. Ez legjobb reggel, amikor a szár is vízzel telített, így könnyen törik, és nem kell a szár törés felületet kézzel érinteni, ami vírusterjesztő is lehet/ne. Akár csak mikor ez, helytelenül, késsel, esetleg ollóval levágással kerül/ne sorra. Rajzon két már lefejelt (a), és egy fejelés(e) közben(i) (b), és még fejelés előtti (c) tulipán növény/tő

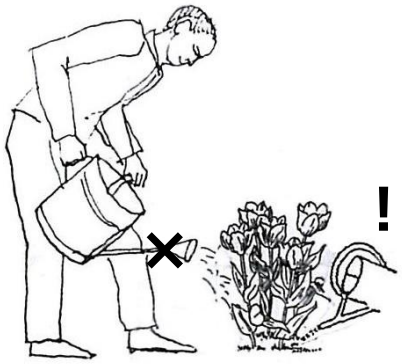
B) Tulipán támozása megtámasztás is sorra kerülhet, legalábbis különben széltől, netán más miatt kidőlésre hajlamos, azonban ennek ellenére *így is megőrzésre érdemes esetében.*

Továbbnevelésük során rendszerint még szükséges lehet:

- *az elnyílt virága(ik)*-fejeik-*letörése*, lehetőleg mielőbb és törésfelületet kézzel sem érintve, és
  elérve így, a nagyon tápanyagemésztő magképzés elkerülését, megelőzését,
  az eképpen megtakarított tápanyagokkal is, az új hagymák jobb gyarapodásáért;
- *gyomtalanításuk*, még a hagyma ültetésüktől már helyesen talajtakarásukkor is,
  gyakran fontos-indokolt lehet, a már ártalmasan begyomosodásuk megelőzéséért,
  az esetleg tavasztól mégiscsak szükséges egyszeri óvatos, sekély kapálással is.
  Ellenben a nyári lehúzódásukig, vagy utána is, esetleg még be-begyomosodásukkor,
  elkerülhetetlenül már inkább *kézzel kell gyomlálni* a területüket,
  egyébként sérülhet a lombozatuk, majd az ezt is elvesztve, visszahúzódó hagymáik;
- *kerti gyep-pázsit felületen lévők megtartása* érdekében-céljából,
  legalább az első fűnyírással, lehetőleg még ki-meg kell várni,
  a leveleik legalább egy részének, a legalábbis már sárgulásnak indulását.
  Megmaradhatnak ezesetben különösen jól, ***egy helyben és sok évig*** is;
- *megtámasztásuk*, a máskülönben akár széltől ***kidőlésre (is) hajlamos/ak***,
  megtartásra viszont mégiscsak érdemesek esetében lehet ajánlatos;
- *mentesítésük* a menet közben el/pusztító részeiktől, ilyen szomszéd/aik/tól (is),
  mindegyikük mielőbbi és lehetőleg maradéktalanul eltávolításával, sem marad/hat/na el;

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tulipánok öntözése alkalmával általában ***elegendő 15-20 mm=l/m² vízadaggal,*** és a lombozatot pusztító gombabetegségek fertőzésveszélye csökkentése érdekében is, *lehetőleg nem a földfeletti részüket érő, esőztető-permetező módon öntözni*

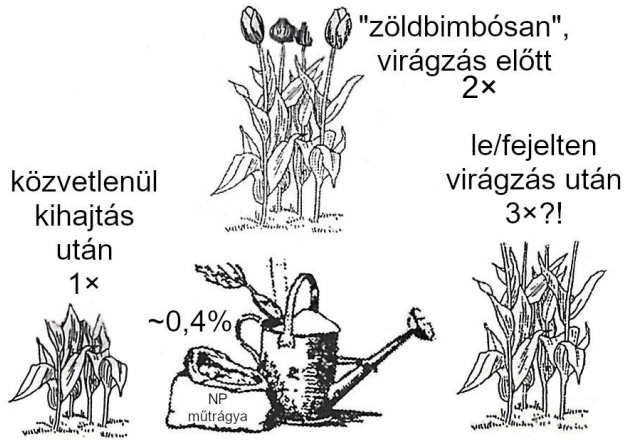

Tulipánok talajtakarása igazítása szükség szerinti módon és időközökben sem maradhat/na el

- *öntözésük* a talajfelszínük kiszáradásának megindulásától, és sűrűn, majd a ***virágzásuk és az elvirágzásuk idején 2-3***, *összesen 5-6-szor* lehet jó.
  Szokásos öntöző tömlő-végi, vagy szánkó, vagy egyéb szórófejes ún. esőztető, és a szórórózsás *öntözőkannából öntözés helyett* is ***jobb a szivárogtató, csörgedeztető***.
  Többnyire elegendő ez, alkalmanként 15-20 mm=l/m2 öntözővízadaggal.
  Az utolsó időpontja május 10-e körüli is lehet, szokásos időjárásnál, vagy az elvirágzásukkal eshet egybe. Később/i megzavar/hat/ja a hagymáik nyárra visszahúzódását, az ún. kényszer nyugalomba kerülését (is); vonatkozik ez, a talajtakarásuk hiányában az öntözésük után jó talajlazításukra is;
- *talajtakarásuk* lehetőleg *már* közvetlenül *kövesse a hagymaültetésüket*, szokásosan ***4-5 cm vastagon,*** valamilyen tőzeg, méginkább kéregapríték, netán komposzt/föld, vagy 6-8 cm vastagon gombatrágya talajfelszínre elterítésével.
  Mivel bármelyikük, a kihajtásuk után is megmaradhat, továbbra is árnyékol/hat/ja a talajt, hátráltatja így a gyomosodást, a talajfelszíni cserepesedést, hőingadozást, vízvesztést, és egyben alatta még a talaj szerkezete is kedvezőbb marad/hat;
  Amelyek az elültetett hagymák sarj-fiókhagyma ***utódai(k) fejlődését is segíthetik***, amellett, hogy ezeknek még, a nyárra visszahúzódásuk utáni ***jó felszedését is megkönnyíthetik***.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tulipánok táplálása (is) legjobb lehet, közel ***4 ezrelékes***, azaz ~ 0,4 százalékos, vagyis literenként ~4g vagy ml mennyiségű, lehetőleg vízben tökéletesen oldódó, ***szükség szerinti műtrágya oldata***, előzőleg és utána is sorrakerülő kis adagú öntözések közötti ***kiöntözésével***

- *táplálásuk* az őszi, a télállóságot segítő *foszfor, vagy csak kálium tápelem tartalmú*, vagy legfeljebb,
  a ***tavaszi kihajtásuk utáni és a virágzásuk előtti***, már nitrogén és még egyben foszfor tartalmú fej***trágyázásuk*** is lehet,
  a kora tavaszival ***a növekedést,*** a virágzás előttivel ***a sarj-fiókhagymák, jó gyarapodását is segítve***, és *mindkétszer* ***~4 dkg/m² NP műtrágya,*** helyesen kiszórásával, amit lehetőleg öntözés (is) kövessen.
  Hatékonyabb és gyorsabb is lehet, az esedékes műtrágya adagok; közel 4 ezrelékes töménységben, oldatban éspedig lehetőleg egy megelőző és utána is következő kisadagú öntözések között(i) kiöntözése.
- *társnövényeik* lehetnek legalábbis azok, ***amelyek hozzájuk*** is *illőek*,
  a nárciszok jó társnövényei közül,
  a méretük, virágalakjuk, színük, virágzási idejük szerint.
  (További részletek a NYÁR VÉGÉN ÉS ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ –TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK NYÁRCISZOK CSOPORTJA KERTI NEVELÉSE c. szakmai ismertetőben is.)
- *védelmük* a fellépő veszélyeztetőiktől, még szintén ***szükség szerint jó***.

a) b) c)

Tulipánok társnövényei közül leginkább bevál/hat/nak, az akár már előttük is virágzó kétnyári ***árvácskák*** (Viola × wittrockiana) (a), a velük együtt virágzó, ugyancsak hagymás évelő virágok, a ***nárciszok,*** és közülük kiváltképpen a sárga ***csupros*** (*Narcissus pseudonacissus*) (b), valamint a utánuk is még mutatós egynyári virág számba menő ***tengerparti aggófű*** vagy *hamvaska, ezüstlevél* (*Senecio cineraria*) (c)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

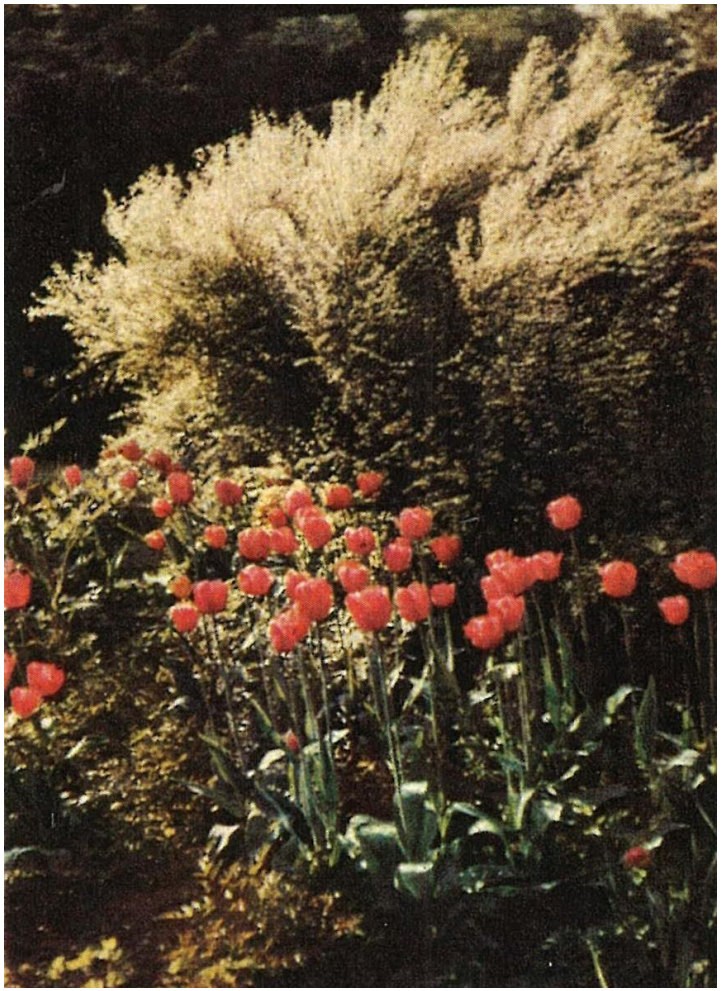
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Összeillő társnövények sárga/jonguilla ***nárciszok*** (*Narcissus jonguilla*), piros (kései) ***teltvirágú tulipánok*** (*Tulipa sp.*) és liláskék ***anatóliai hófény*** (*Chionodoxa forbesii*), valamint a fehér (virágszínű) ***fehéres-hagyma*** (*Allium albidum*) együtt(ese) is

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A)

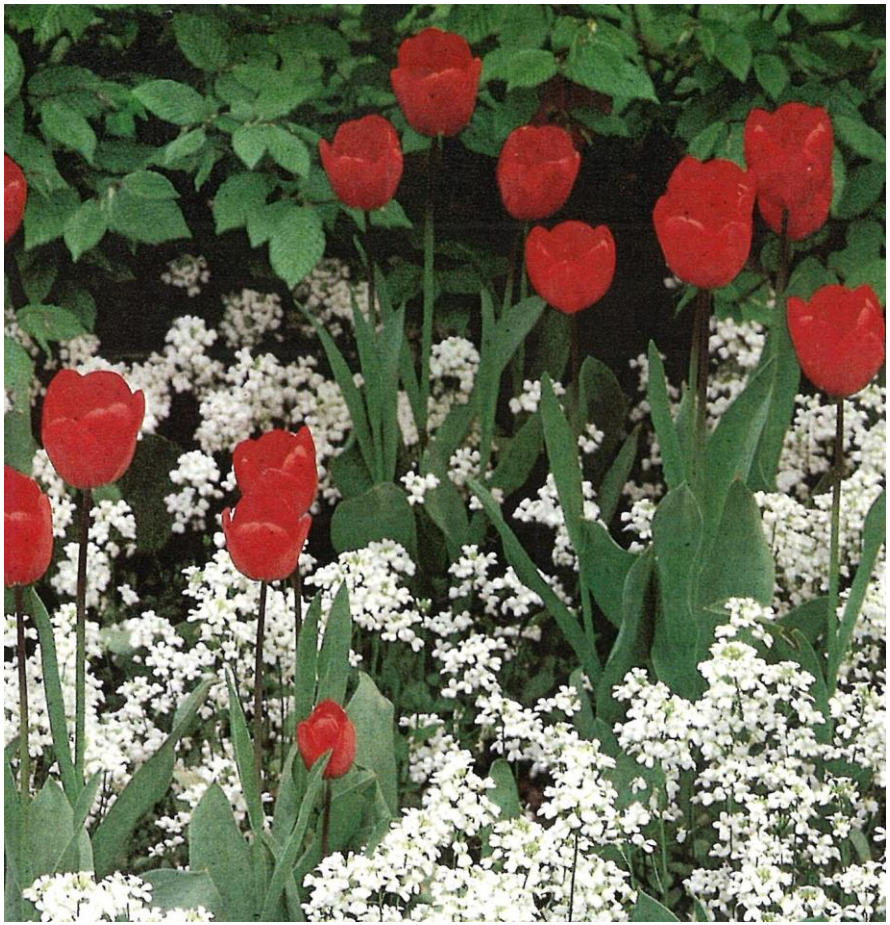

B)

Korai tulipánok korai díszcserje társnövényekkel piros korai egyszerűvirágú tulipánok (Tulipa sp.), és ***sárga korai zanót*** (Cytissus × praecox) (A). Valamint sárga korai egyszerű virágú tulipánok (T. sp.) és ***fehér korai (cserjés) tatárvirág*** (Iberis saxatilis) (B)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A)

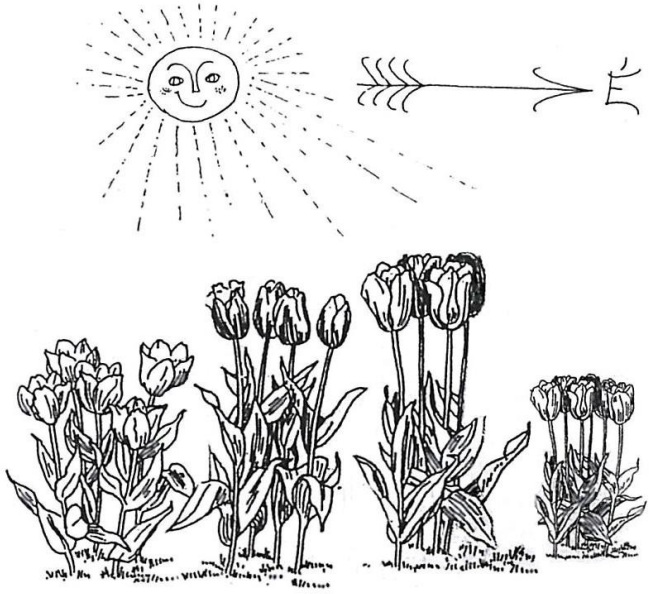
B)

Kései tulipánok korai évelővirág társnövényekkel piros kései egyszerűvirágú tulipánok (*Tulipa sp.*), és fehér évelő ***örökzöld tatárvirág*** (*Iberis sempervirens*) (A). Valamint rózsaszín ***papagáj-tulipánok*** (*T. sp.*) és lilásfehér ***szakállas nőszirom*** (*Iris* × *barbata*) (B)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Benapozott, nem árnyékolt tulipánok jó virulása *várható*,
a hagymáik *helyben maradását követő* és
majd akár az ezutáni, *vagy még több tavasszal is*.
Mikor árnyékvetés és persze más sem gátolja a hagymáik kívánatos, naggyá alakulásához és azután az ismételt kivirágzásukhoz is, nélkülözhetetlen tartalék tápanyagok képzését, a zöldellő leveleik, és száruk ezesetben lehetséges jó ún. *asszimilációja* eredményeként is.

Benapozott helyen lévő tulipánok helyben hagyva, akár 3-4 vagy még ***több tavasszal is*** jól, de legalábbis elfogadhatóan ***virulhatnak***

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Virágzó tulipánok napos helyen, akár/csak más, tavasszal, velük együtt viruló hagymás virág társaikkal, ***helyben hagyva is***, szépen, de legalábbis elfogadhatóan –még megfelelően- ***virulhatnak tavaszonként, éveken át is***

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Faaljban lévő tulipánok még a kevéssé árnyékoló,
későn lombosodó *lombhullató fa aljában* is, a virágzóképes hagymájuk,
kora őszi ***elültetését követő tavasszal lehetnek a legszebbek***.
Helybe hagyva *hagymáikat*, többnyire már csak kevésbé jó virágzásuk
remélhető-várható, és
utána rendszerint elsatnyulnak, *majd tönkre is mehetnek*.

Fa aljában nyíló tulipánok
az őszi ültetésük utáni ***első tavasszal***
lehetnek a ***legmutatósabbak***

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

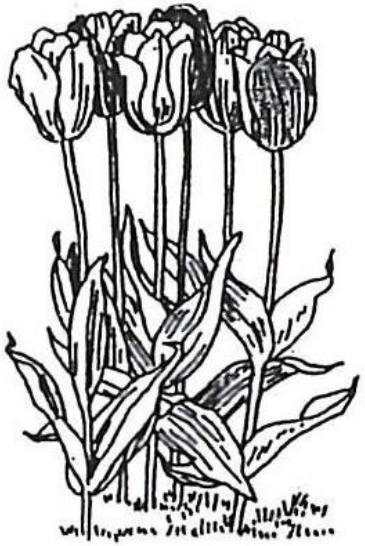

Faalji tulipán állomány
még hamar ki is ritkulhat

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A tarkán, többféle színben viruló tulipán állomány,
bár leginkább, akár ennek eléréséhez tudatosan, vagy csak figyelmetlenségből, virágzóképes tulipán hagymák, keverten-vegyesen sorrakerülő őszi ültetésének lehet, a tavasszal tarka, többszínű virágzásban mutatkozó „eredménye”. ***Viszont vírusfertőzés*** is *előidézhet-kiválthat* ilyen színváltoztatást. Visszahúzódás/uk után nem maradéktalanul felszedésükkor, a *visszamaradó hagymá/i/knak*, akár 4-5 vagy még *több év utáni „visszatérő/en” kivirágzásából is adódhat ilyen*.

Egy tulipános virágfoltban többféle színben viruló tulipánok összhatása-képe, legalábbis a környezetébe illő egy -egységes- ún. tiszta színűnél (lehet) kevésbé látványos (is)

Tulipán állomány tarkán-többféle színben virulása, a kora ősszel időszerű hagymaültetéskor, a ***különböző virágszínű tulipánok***-fajták hagymáinak, az éppen ezért, *tudatosan* vagy csak figyelmetlenségből, esetleg más miatt történt, kevert/en – ***vegyes/en ültetéséből adódhat leginkább***

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tarka –többszínű- tulipán virágok vagyis két (a) vagy még több (b) színűek, különösen fajták, de még fajok esetében is, ***előfordul/hat/nak***, leginkább nemesítés eredményeként

Vírusfertőzés színváltoztatása, a levéltetvek által is terjesztett, tulipán virágok színtörését -*csíkosodását*- előidéző ***vírusok fertőzése miatt*** is, lehet még ilyen is

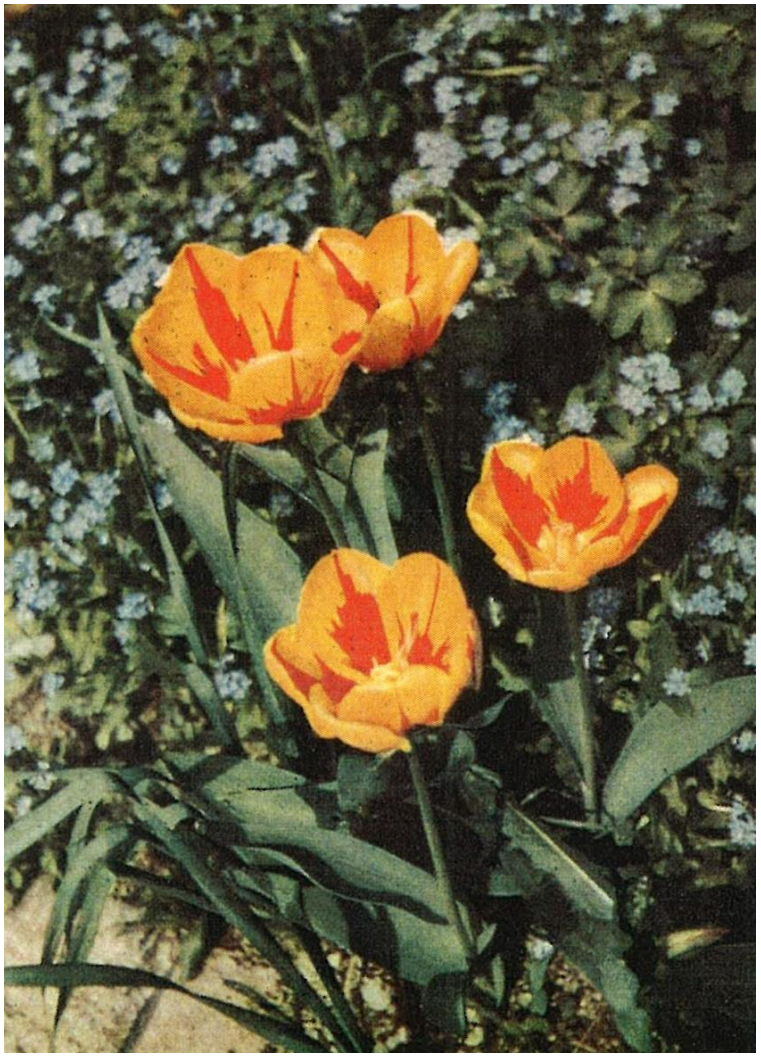
Téves, alaptalan is azonban, az a gyakori ***feltételezés***, melyszerint, az akár pl. piros virágszínű tulipán hagymájából, illetve utódaiból, akár csak idővel másféle pl.: sárga virágszínűek lesznek, azaz egyik évről a másikra, átváltozik/hat a tulipán virágok színe. Hiszen még a virágszínt is elváltoztató *vírusfertőzéskor-től* is, legfeljebb csíkosan - foltosan változhat, az eredetileg akár egynemű - korábbi eredeti virágszín.

Másrészt viszont, még az is lehetséges, hogy pirosak helyére kerülő másszínű, pl. sárga virágú tulipán hagymáival akár egyidejűleg, a pirosakból csak visszamaradtak legalábbis némelyike is kivirágzik. A rendszerint így nem kívánatos színváltozás biztos elkerüléséért is, régebbi ***tulipán helyére újra tulipán***, legalábbis más színű, többé, de, legalább évekig, ***ne kerüljön!***

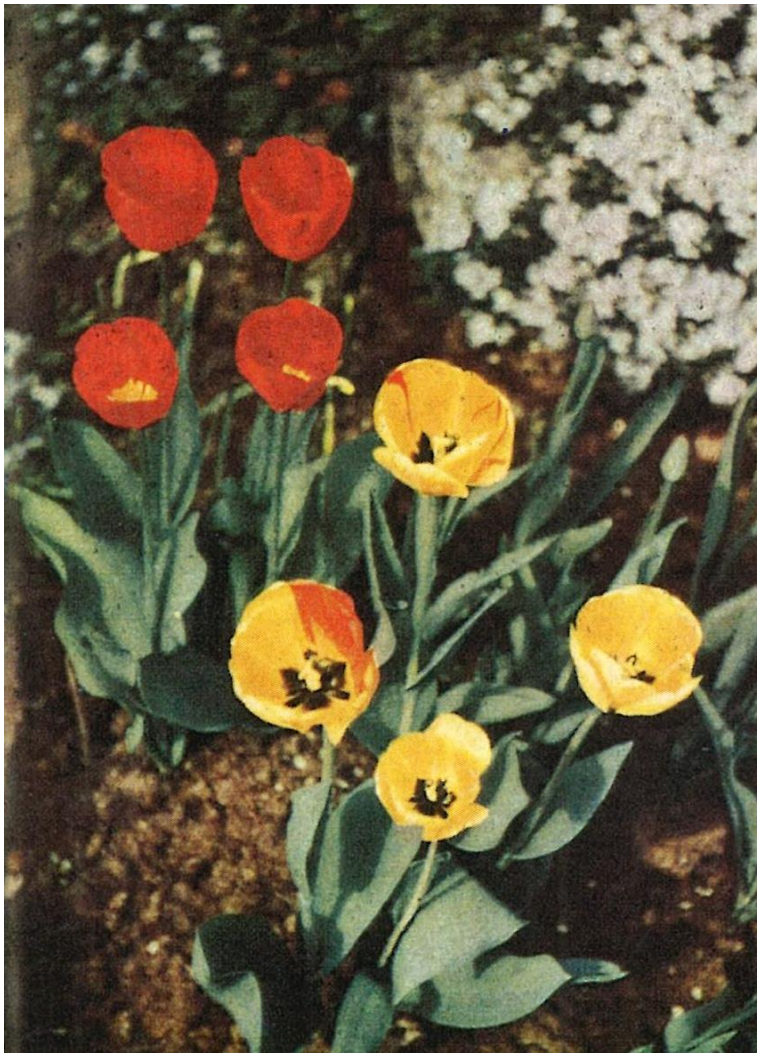
Vírusfertőzést és más lehetséges ártalmat, sőt tápanyaghiányt, és *egyben* ún. talajuntságot is *megelőzhet ez*.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

A)

B)

Eredendően tarka-többszínű tulipánok -fajok, méginkább fajták- esetében nem csak egy, mint az ezért ***ún. tiszta egyszínűek*** mindegyikénél, hanem *mindegyik virágjukban, legalább közel egyformán*, két (A) vagy több (B) szín is mutatkozik-látható

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

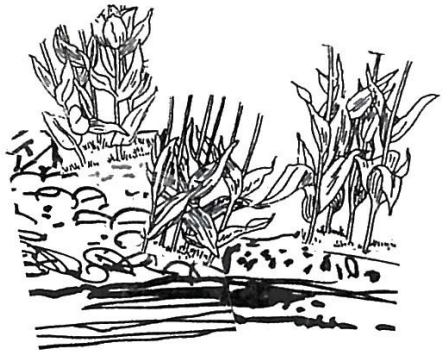

Hagyma felszedés/hez –előtt le/visszatört szárú tulipánok mindegyikének is, a maradéktalanul jó felszedéséhez fontos, *hagymáikra rátalálást*, még az így adódó *szárcsonkjuk* is *jól elősegítheti*; Ahogyan ezt, a különben helyette-pótlására ugyanezért még időben leszúr/t/ható kis *jelzőpálcika is biztosíthatja*

Visszahúzódásuk utáni hagyma felszedésük megkezdésére, többek között, akár helyük felszabadító kiürítéséért is, tapasztalatok szerint ***a virágzásuk után 8 héttel érettek a hagymáik***; Szokásosan, a fajuktól-fajtájuktól és időjárástól is függő ütemben, befejezik már, a sarj-fiók hagymáik fejlesztését is, és be-vissza húzódnak, gyökereik elszáradnak, és pirosasbarna lesz már a hagymahéjuk, a növekedésüket befejezve, olykor már ***május közepén***, de akár még ***július közepéig*** is elhúzódóan. Lehetnek viszont még ekkor is, többé-kevésbé továbbra is zöldellő leveleik. *Hátrányos* is lehet, *megvárni leveleik teljes leszáradását*, amikor ezt szél is elveheti és hagymáikat ekkor nehéz, a maradéktalanul jó felszedésükhöz megtalálni, különösen a gyakori időközbeni begyomosodásukkor; *Gombabetegségek*, esetleg más talajlakó károsítóik pedig máris újra fertőzhetnek, és fokozottan is, ha az ekkortájt gyakori esőzések még földben találják a hagymáikat. ***Felszedésük ideje vad tulipánok-fajok*** és ***korai fajták*** esetében már ***május vége***, ezeknél később/en is virágzó, ***későiek***, hagymái felszedése ráér/het ***július elején*** is. Esetleg még meglévő *szárukat előzetesen* helyes 3-4 cm-re levágni, de inkább törni, elősegítve ezzel a maradéktalanul jó felszedésükhöz (hagymáikra) rátalálásukat is. *Elsietett* felszedésükkor azonban az új *sarj-fiók hagymáik még kisebbek is lesznek*.

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

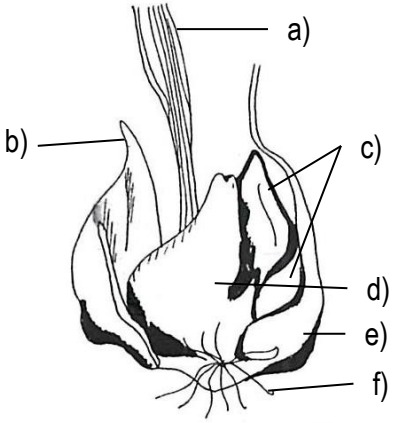
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tulipánok vermelése is szükségessé válhat. Olyankor is, amikor a helyük már, másnak kell vagy egyéb okokból, a hagymáik szokásos nyárra visszahúzódásáig, nem maradhatnak helyben, a virulásuk helyén. (Ahogy pedig számukra a legjobb is lenne.) Ekkor a viráguk nyomán fejlődött magtokjuk már ugyancsak letörése –fejelésük után, minél nagyobb gyökérzettel, a szárukkal és a rajtuk lévő levelekkel együtt vagyis „teljes egészében", és akár ásóval óvatosan ***kiemelésüket*** lehetőleg mindjárt ***követően, vermelhetők el***, tűző napsütéstől, széljárástól is védett helyen, nyírkos talajba hagymacsúcsukig besüllyesztve. Ezután szükséges esetben még öntözhetők is. Majd mikor ily módon is, a leveleik megsárgulásával, elszáradásával már ***visszahúzódnak***, a vermelt hagymáik, ezek is fel-kiszedhetők a vermelés(ük)ből, a szokásosan jól tovább tárolásukhoz vagy hasznosításukhoz

Visszahúzódott hagymáik felszedése időszerűvé válásakor, vele, a „végrehajtásával" már késlekedni se szabad/na, a fertőzésveszélyek miatt sem. ***Végezhető*** ez, a hagymáik-csoportjaik, talajukból ültetőkanállal vagy ásóval, szokásosan mintegy kifordításával is.

A rájuk tapadó talajmaradványokból eltávolíthatóktól megtisztításuk után, összegyűjthetők-sohasem dobálva- és a különfélék lehetőleg egymástól el is különítve; Mindig közvetlenül, akár olyan lapos kis ládá/k/ban – rekesz/ek/ben kerüljenek, mely/ek/ben majd ezután is jól tarthatók, a hűvösen, huzatmentesen, szárazon, és megfelelő szövetdarab takarással, a hagymahéj-repesztő napsütéstől védve is, a majd még megbízhatón lehetséges tárolásukkor is, a már ősszel is újra lehetővé váló ki/elültetésükig, esetleg egyéb hasznosításukig. *Kivételesen*, amikor akár *helyük kiürítéséért* ***szükséges még idő előtt, zöld levelesen, a ki/felszedésük***, csak kissé napos helyen, a hagyma csúcsig nyírkos talajba, ***gyökeresen elvermelve*** és szükség szerint öntözve, elsárgulásukig, általában legfeljebb némi kieséssel, a sarj-fiókhagymautódok kevésbé gyarapodásával, „aprósodással" ugyan, de ***még meg/menthetők*** (lehetnek).

Tulipán hagyma-csoport felszedésekor is lehetséges részei, elszáradt virágszár-csonk (a) tönkrement idős hagyma(-pikkely-)levél (b) sarj-fiókhagymák (c) főhagyma (d) és külső (sarj-fiók) hagyma (e) valamint az elszáradt gyökerek (f)

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

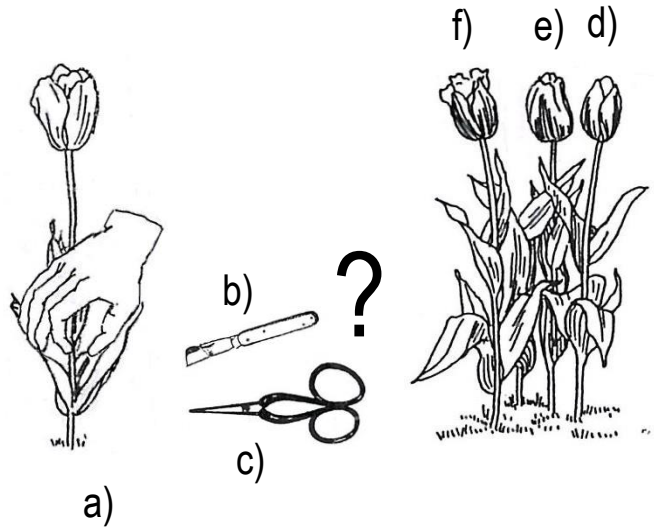
MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

Tulipán-virágszál török kezében jelképezheti-szimbolizálhatja azt is, hogy a tulipánokat már vágott virágként is kedvel/het/ték a törökök, akik a tulipánok Kis-Ázsiából Európába közvetítői is (lehettek)

Tulipánok szokásos évi fejlődési szakaszai az ún. *fenofázisai* időrendi sorrendben alakulhatnak így (is). A *pontozott* időszakok együtt, a lehetséges ***virágzási időszakuk***

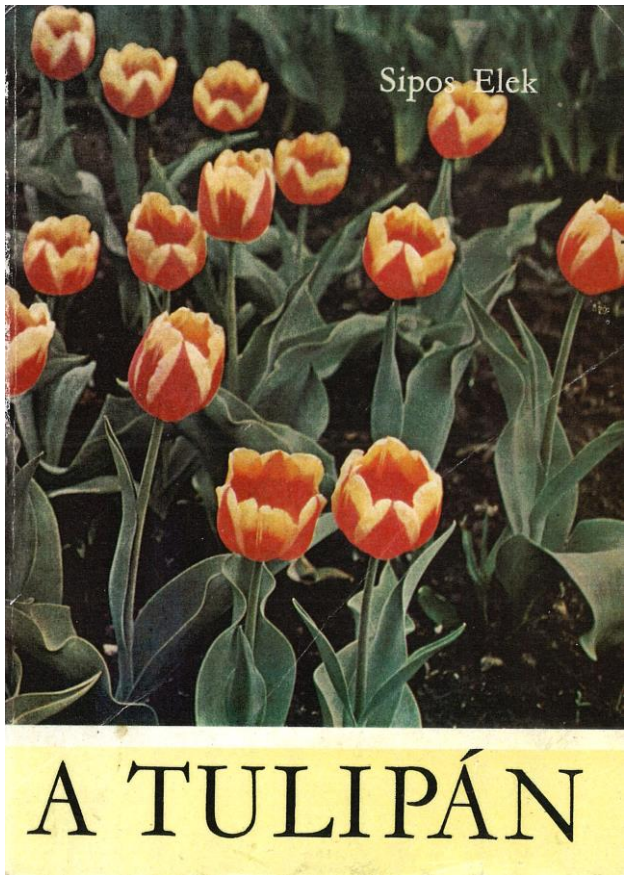

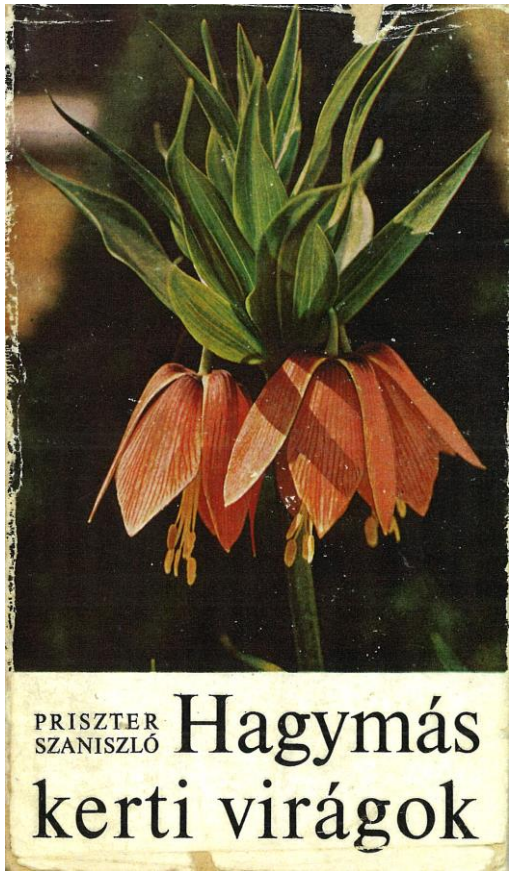
Virágzási idejük, a *vadtulipán* fajoké és a kerti fajtáké is, ***március második felétől júniusig is tarthat***.
Koraiak *virágzása* kezdődhet már március közepén is, (pl.: ***Kaufmann tulipán faj***, *Tulipa kaufmanniana*, és ***'Diana'*** korai egyszerűvirágú fajta);
A ***középkoraiak*** virágzása *április első napjaitól* kezdődik, és két-három héten át is tarthat, a *vadtulipánok-fajok legtöbbje* esetében is, (pl.: ***tigris foltos tulipán faj***, *T. gregii*, és ***'New Design'*** triumph fajta);
A ***késeiek*** virágzása *április végétől legalább május elejéig tart,* számos ilyen vad tulipán-faj és a kerti fajták nagy része esetében is, (pl.: ***Késői tulipán faj***, *T. sprengeri* és ***'Menton'*** kései egyszerű virágú fajta.)
Virágszedésük is lehetséges és már színes bimbósan ajánlatos lehet. ***Utónyílók*** ugyanis és ilyen állapotban törődhetnek a legkevésbé is, és *tartósak* ilyenkor annyira, hogy váza-vízben is még 5-7 napig virulhatnak, virágtartósító készítmény jó alkalmazásával, ennél tovább is.
Vírusterjesztő lehet a törésük helyett, késsel vagy ollóval vágásuk. *Viszont* minél több levelüket elveszítik ezáltal, annál ***gyengébbek lesznek a sarj-fiókhagymáik***.

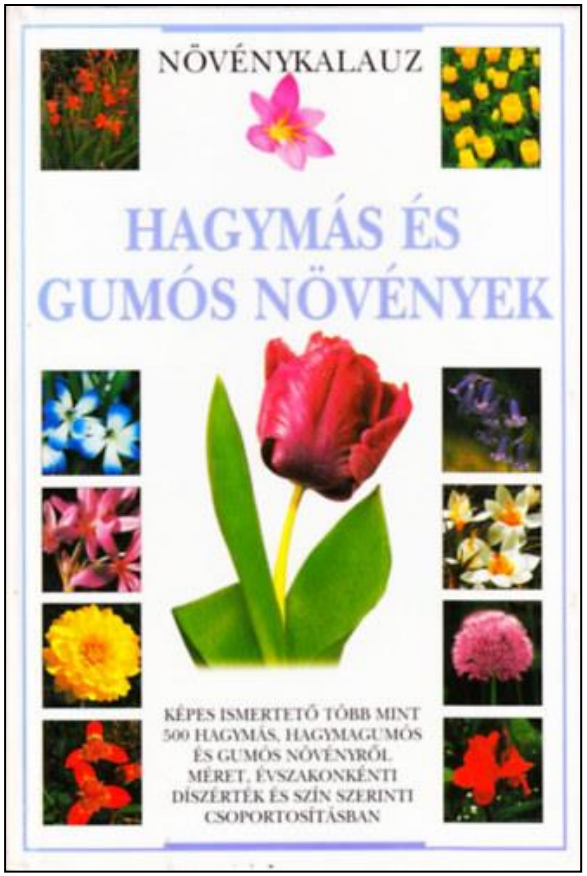
Virágos tulipán szálak a lehetőleg minél kevesebb levelükkel és törve, (a), mintsem a valószínűleg inkább vírusterjesztő késsel (b) vagy ollóval (c) vágva – szedéshez még nem eléggé (d) és már eléggé – ún. színesbimbós (e), valamint már túlságosan (f) nyílott állapotban

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI-TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

AJÁNLHATÓ ÉS FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

ŐSSZEL ÜLTETHETŐ TAVASSZAL VIRÁGZÓ -TAVASZI- TÉLÁLLÓ HAGYMÁS ÉVELŐ VIRÁGOK, TULIPÁNOK

MATE
MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!